Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 9. Warszawa, dnia 10 kwietnia 1934 r. **Rok XVII.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 30-400** „Centralna Księgowość Ministerstwa Skarbu", zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Daniłowiczowska Nr. 1. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 44—49.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 26—28.

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 65—77.

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

81.

OKÓLNIK Nr. 44

z dnia 27 marca 1934 r.

o przedstawicielach władz państwowych w zarządach L. O. P. P.

(Nr. Wojsk. OPLG 45-1).

Do

P. P. Szefów Wojewódzkich i Powiatowych władz administracji ogólnej.

Na zapytanie jednego z Panów Wojewodów, w jaki sposób należy interpretować postanowienia §§ 26 i 27 (pkt. 1) nowego statutu L. O. P. P. w tych wypadkach, gdy na terenie obwodu powiatowego jest kilka z wymienionych w tych punktach władz, przyczem każda właściwa dla części terenu, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia:

Z pośród dwóch lub więcej takich samych władz miejscowo właściwych dla poszczególnych części jednego obwodu powiatowego L. O. P. P., powołaną do delegowania swego przedstawiciela jest władza właściwa dla siedziby danego zarządu.

W miastach, stanowiących powiaty miejskie dla celów administracji państwowej, a więc posiadających dwie władze powiatowe, deleguje swego przedstawiciela ta władza administracji ogólnej, której zostało powierzone zorganizowanie o. pl. biernej danego miasta.

Wspomniani przedstawiciele reprezentują nietylko te władze, przez które zostali powołani, ale i inne analogiczne władze, wchodzące w rachubę, ze względu na swój terytorjalny zakres działania.

W związku z powyższem odnośny delegat, reprezentujący interesy dwóch zainteresowanych pod względem terenowym władz administracji ogólnej, powinien czerpać niezbędny materjał z terenu obcego od kierownika powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla tego terenu, tak by rola delegata ograniczała się w tym wypadku do zgłoszenia postulatów właściwej zainteresowanej władzy administracji ogólnej i dopilnowania, by postulaty te były realizowane zgodnie ze zgłoszonym planem działania.

Zastępców delegatów (do obwodów i okręgów L. O. P. P.) należy wyznaczać na identycznych zasadach.

Zastępowaliby oni delegatów właściwych w wypadkach ich dłuższej nieobecności, spowodowanej względami służbowemi, względnie w razie urlopu, choroby i t. p.

Odnośnie unormowania powyższej sprawy na odcinku władz wojskowych w warunkach analogicznych, Ministerstwo nie wypowiada się, gdyż unormowanie jej należy wyłącznie do kompetencji zainteresowanych władz wojskowych, do których występuje równocześnie o identyczne wyjaśnienia.

(—) *Wyszyński mjr.*
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

Otrzymują:

Oddział III Sztabu Głównego
Delegat Min. Spraw Wojsk. przy Zarządzie Głównym L. O. P. P.

82.

OKÓLNIK Nr. 45

z dnia 28 marca 1934 r.

o wytaczaniu sporów o właściwość przed Trybunał Kompetencyjny w sprawach danin samorządowych.

(Nr. SF. 87-1-27).

Do

P. P. Wojewodów, Starostów Krajowych w Poznaniu i Toruniu, Tymczasowego Wydziału Samorządowego w likwidacji we Lwowie oraz do Przewodniczących wydziałów powiatowych i Prezydentów miast wydzielonych.

Zdarzają się wypadki, iż płatnicy danin samorządowych, niezadowoleni z wymiaru tych danin, dochodzą swoich roszczeń przeciwko związkom samorządowym na drodze postępowania sądowego, zaś sądy powszechne nie uwzględniają zarzutu niedopuszczalności drogi

sądowej i uznają się za właściwe do rozstrzygania tego rodzaju spraw.

Wypadek taki zdarzył się ostatnio na terenie gminy m. Lwowa, gdzie sądy powszechne w dwóch instancjach—na skutek skarg szeregu płatników — orzekły zwrot tymże płatnikom rzekomo niesłusznie pobranych od nich na rzecz gminy m. Lwowa opłat drogowych. Wskutek interwencji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych sprawa ta znalazła się w Trybunale Kompetencyjnym, który trzema, w zasadzie jednobrzmiącemi wyrokami z dnia 25 stycznia r. b. L. Rej. 3/33, 4/33 i 5/33 orzekł, iż rozstrzyganie w sprawach opłat drogowych należy do władz nadzorczych nad związkami samorządowemi, od orzeczeń zaś tych władz służy skarga do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Ponieważ motywy wymienionych wyżej wyroków Trybunału Kompetencyjnego mogą być przydatne zarządom związków samorządowych i władzom nadzorczym nad niemi w wypadkach, podobnych do powyższego, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przytacza je w całości.

Trybunał Kempetencyjny zważył co następuje:

„Ochrona praw osób, pociąganych do uiszczania opłat drogowych, przewidzianych w art. 19 ustawy z 10 grudnia 1920 (Dz. U. R. P. 1921 Nr. 6, poz. 32) utrzymanych w mocy ust. 1 art. 30 ustawy z 11 sierpnia 1923 o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. 1923 Nr. 94, poz. 747 oraz Dz. U. R. P. 1932 Nr. 106, poz. 884) jest unormowana art. 48 powołanej ustawy z r. 1923, na co w statucie gminnym o poborze opłaty drogowej zwrócona była uwaga. Artykuł ten wprowadza dla płatników prawo odwołania się od wymiaru samoistnych danin komunalnych, do których należą także opłaty drogowe. O odwołaniu orzekają władze nadzorcze, wymienione w art. 48;—od orzeczeń zaś władz nadzorczych służy płatnikowi skarga do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Do wprowadzenia i do wymiaru rzeczonych opłat drogowych powołane są w myśl powyższych przepisów ustawowych wyłącznie władze samorządowe, działające pod kontrolą swych władz nadzorczych. Natomiast orzecznictwo sądów powszechnych nie jest ani w sprawie prowadzenia, ani w sprawie wymiaru opłat drogowych ustawowo przewidziane.

Powodowie opierają wprawdzie żądanie swej skargi, wniesionej do Sądu Okręgowego we Lwowie na tytule prawnym niesłusznego zbogacenia się gminy miasta Lwowa przez pobieranie opłat i zatrzymywanie ich bez tytułu prawnego. Taka pretensja, aczkolwiek przez powodów dochodzona w formie niesłusznego zbogacenia się przez gminę opłatami, nieprawnie wymierzonemi, jest w istocie rzeczy pretensją publiczno-prawną, gdyż pozwana gmina, pobierając sporne opłaty, nie działała w charakterze podmiotu prawa prywatnego. Nie chodzi bowiem przy wprowadzaniu i poborze opłat drogowych o zaspokojenie prywatno-prawnych roszczeń majątkowych gminy, lecz o zebranie na zasadzie art. 19 ustawy drogowej środków materjalnych na cele budowy i utrzymania dróg publicznych, stanowiących dobro publiczne.

Skarga sądowa powodów miałaby tylko wówczas charakter kondycji z § 1431 kc. lub charakter skargi o odszkodowanie, gdyby świadczenie, którego zwrotu powodowie dochodzą, oparte było na tytule prywatno-prawnym, gdyż—jak się to z zestawienia § 1431 kc. z § 1 tegoż kodeksu okazuje, § 1431 kc. ma zastosowanie jedynie do roszczeń prywatno-prawnych. Skoro jednak gmina pozwana opłaty sporne pobrała z tytułu prawno-publicznego, a mianowicie, opierając się na art. 19 ustawy drogowej, to opłaty te nie straciły swego charakteru publiczno-prawnego przez to, że Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zgodnie z orzecznictwem Najwyższego Trybunału Administracyjnego uznało, iż rzeczone opłaty nie mają podstawy prawnej w przepisach tegoż art. 19 ustawy drogowej.

W myśl art. 1 § 3 prawa o ustroju sądów powszechnych sądy te nie sprawują wymiaru sprawiedliwości w sprawach, przekazanych ustawami szczególnemi innym sądom lub władzom. Nie należą więc do właściwości sądów powszechnych sprawy opłat drogowych z art. 19 ustawy drogowej, jako przekazane ustawowo rozpoznaniu władz administracyjnych. Z zasadą tą jest zatem niezgodne dochodzenie przed sądami powszechnemi roszczeń publiczno-prawnych, jako rzekomo prywatno-prawnych, bądź w formie żądania wynagrodzenia szkód, bądź roszczeń z tytułu niesłusznego zbogacenia. O dopuszczalności drogi sądowej rozstrzyga bowiem istota stosunku prawnego, z którego roszczenie wynika, a nie sama tylko prawno-majątkowa właściwość roszczenia.

Uznając przeto, że przedmiotem powództwa jest w sprawie niniejszej żądanie zwrotu zapłaconej opłaty drogowej, co należy, jak wyżej wyjaśniono, wyłącznie do właściwości władz administracyjnych, Trybunał Kompetencyjny w myśl art. 23 ustęp 4 ustawy z dn. 25 listopada 1925 (Dz. U. R. P. Nr. 126, poz. 897) orzekł, że władzą właściwą do rozpoznania sprawy niniejszej jest władza administracyjna, uchylił więc uchwałę Sądu Okręgowego we Lwowie z dn. 28 lutego 1933 oraz Sądu Apelacyjnego we Lwowie z dn. 15 kwietnia 1933".

Przy sposobności Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że—o ile by w podobnych wypadkach zaistniał w przyszłości spór o właściwość pomiędzy władzą administracyjną (przez którą należy rozumieć również zarząd związku samorządowego) a sądem powszechnym, to na podstawie ustawy z dn. 25.XI.1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 126, poz. 897) należy zapowiedzieć, a następnie ewentualnie wytoczyć spór przed Trybunał Kompetencyjny. Tryb postępowania określony jest w rozdziale III wymienionej ustawy, zaś władzę samorządową, powołaną do zapowiedzenia i wytoczenia sporu, określa ustęp drugi i trzeci art. 29 tejże ustawy; z przepisów tych wynika, że władzą tą na terenie województw centralnych i wschodnich jest wojewoda, na terenie województw południo-

wych — Tymczasowy Wydział Samorządowy w likwidacji, wreszcie na terenie województw zachodnich — wydziały wojewódzkie w Poznaniu i Toruniu.

Wreszcie — jeśli chodzi o termin, wymieniony w art. 11 przytoczonej wyżej ustawy — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia, że Trybunał Kompetencyjny w jednym z omówionych wyroków (I. Rej. 5/33) zaznaczył, że termin powyższy z art. 11 — jako dotyczący wzajemnego stosunku pomiędzy władzami a nie stosunku strony do władzy, nie może być pojmowany jako termin prekluzyjny w tem znaczeniu, że nie zachowanie go wyłączałoby władzę administracyjną od wytoczenia sporu o właściwość; jest on jedynie terminem porządkowym, mającym na celu zapobieżenie zwłoce w rozstrzygnięciu kwestji właściwości.

(—) *Korsak*
PODSEKRETARZ STANU

83.

OKÓLNIK Nr. 46

z dnia 29 marca 1934 r.

o opłatach za wykonywanie czynności przy urządzeniach wodociągowo-kanalizacyjnych i wydawaniu pozwoleń na budowę oraz nadzór policyjno-budowlany.

(Nr. BO. 47-519).

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego).

W odpowiedzi na okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr. 13 z 1933 r. w sprawie uchwał o rewizji opłat za przyłączenia uliczne wodociągowe i kanalizacyjne (ust. 1 pkt. a, b, c, d) i wprowadzenia ulg w opłatach za załatwianie formalności inspekcyjno-budowlanych (ust. 4), P. P. Wojewodowie nadesłali materjały, z których wynika, że kwestje poruszone w tym okólniku nie zostały uregulowane, mianowicie:

— dotychczas tylko niektóre wydziały powiatowe i zarządy gmin miejskich powzięły uchwały zalecone we wspomnianym okólniku;

— w poszczególnych uchwałach zostały zachowane dotychczasowe zasady pobierania opłat, różnorodne w różnych miastach i wydziałach powiatowych;

— rozpiętość opłat w poszczególnie uchwalonych przepisach jest zbyt wielka, co nie znajduje uzasadnienia i usprawiedliwienia w miejscowych warunkach.

Z uwagi na to należy:

I. *Dla uregulowania kwestji obniżenia opłat za przyłączenia uliczne wodociągowe i kanalizacyjne i dostosowanie tych opłat do rzeczywistych kosztów budowy*:

1) Wykonać, zarządzenia, objęte punktem 1-a powyższego okólnika.

2) Polecić zarządom gmin, aby niezwłocznie przystąpiły do opracowania nowych lub zmiany istniejących przepisów miejscowych wodociągowo-kanalizacyjnych, z uwzględnieniem wskazań wymienionych w niniejszym okólniku.

3) Opłaty administracyjne, związane z zatwierdzaniem projektów przyłączeń wodociągowo-kanalizacyjnych i instalacyj wewnętrznych w domach oraz opłaty za nadzór techniczny nad wykonaniem budowy wodociągu i kanalizacji domowej ująć w ramy taryfy, stanowiącej dział III wspomnianych wyżej przepisów miejscowych. Przyczem wysokość opłat powinna być, w miarę możności, zbliżona do opłat, podanych w załączonej tabeli orjentacyjnej (Wzór Nr. 1), a opłata za nadzór techniczny w miarę możności zupełnie zaniechaną.

4) Znieść sztywne opłaty ryczałtowe za połączenia wodociągowo-kanalizacyjne, a zamiast nich wprowadzić opłaty według rzeczywistych kosztów budowy, z uwzględnieniem dodatku w wysokości 20% kosztu robocizny, dla pokrycia wydatków na dozór i administrację gminy.

Zaliczki na pokrycie kosztów przeprowadzenia wymienionych urządzeń, pobierane przez zarządy gmin od zainteresowanych właścicieli nieruchomości, nie powinny przekraczać 80% sumy kosztorysowej, ustalonej na podstawie projektu technicznego oraz cennika (punkt 6-ty niniejszego okólnika).

Postanowienia, o których mowa wyżej w punkcie 4-ym, powinny być umieszczone w dziale III taryfy opłat miejscowych przepisów wodociągowo-kanalizacyjnych.

5) Opracować ponownie cenniki dla określenia rzeczywistych kosztów przyłączeń na zasadzie odnośnych przepisów miejscowych.

Załącza się wzór takiego cennika, który należy dostosować pod względem treści do warunków miejscowych, uzupełniając go w razie potrzeby, odpowiedniemi nowemi pozycjami (wzór Nr. 2).

II. ***Dla uregulowania opłat i uproszczenia postępowania przy zatwierdzaniu planów budynków:***

1) Na obszarze całego województwa przeprowadzić uchwalenie przez zarządy gmin (art. 415 pkt. a, b, c prawa budowlanego z dnia 16.II.1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) przepisów miejscowych o tych opłatach (art. 410 punkt 12 tegoż prawa) według wzoru przesłanego Panu Wojewodzie wraz z okólnikiem Nr. 138 z 1932 roku.

W przepisach tych zastosować jednolitą zasadę obliczania opłat za zatwierdzanie planów, polegającą na pobieraniu tych opłat według sekcji planu, przedstawionego do zatwierdzenia.

2) Wysokość tych opłat ustalić jednolicie według trzech dołączonych wzorów dla:

— wszystkich miast, wydzielonych z powiatów oraz uzdrowisk, uznanych za

posiadające charakter użyteczności publicznej (wzór Nr. 3);
— wszystkich miast niewydzielonych z powiatów (wzór Nr. 4);
— wydziałów powiatowych oraz gmin wiejskich (wzór Nr. 5).

Opłaty, podane we wzorach, należy uważać za orjentacyjne, to też mogą one ulec pewnym wahaniom, zależnie od miejscowych warunków, a między innemi, od potrzeby osiągnięcia z tych opłat dochodów na utrzymanie personelu, nieodzownego dla sprawnego załatwiania czynności inspekcyjno-budowlanych.

W miastach, dla budujących wielomieszkaniowe domy, zawierające tylko mieszkania o powierzchni nie większej jak 45 m² oraz domy jednomieszkaniowe o maksymalnej zabudowanej powierzchni—110 m² stosować ulgi—w myśl § 11-go przepisów miejscowych — w wysokości 25% — 50% od obecnie pobieranych opłat i od opłat, jakie zostaną ustalone w poszczególnych miejscowościach na zasadzie niniejszego zarządzenia.

3) Zalecić zarządom gmin i wydziałom powiatowym, aby czynności, związane z udzielaniem pozwoleń na budowę, odbywały się w terminach znacznie krótszych od terminów, podanych w art. 344 prawa budowlanego.

III. *W sprawie nadzoru policyjno-budowlanego:*

Zbadać, jakiemi zasadami, bądź wewnętrznemi instrukcjami, posługują się organa odnośnych władz przy wykonywaniu nadzoru policyjno-budowlanego (art. 378, 379 i 380 prawa budowlanego, w brzmieniu noweli z dnia 3 grudnia 1930 r. Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) i rozważyć, jakie kwestje należy uregulować w drodze wydania rozporządzenia na podstawie art. 381J prawa budowlanego w celu uproszczenia i ujednostajnienia trybu postępowania przy wykonywaniu nadzoru policyjno-budowlanego.

W związku z powyższem Ministerstwo prosi Pana Wojewodę:

a) o wydanie zarządzeń organom stanowiącym związków samorządowych i komisjom uzdrowiskowym na obszarze całego województwa, aby w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20-go maja r. b. powzięły uchwały, dotyczące projektów przepisów miejscowych w kwestjach, poruszonych wyżej w punktach I. od 1) do 6) i II. 1) i 2), uwzględniając w tych uchwałach podane wyżej wymagania;

b) o przesłanie Ministerstwu w terminie do 10-go czerwca b. r.:
— wymienionych wyżej projektów przepisów miejscowych, uchwalonych przez organa stanowiące i sprawdzonych przez Pana Wojewodę oraz wniosku o zatwierdzenie i wydanie tych przepisów w myśl art. 415 prawa budowlanego;
— wniosku w sprawie wydania tych przepisów w myśl art. 416 prawa budowlanego w razie, gdyby wspomniane organa stanowiące nie uchwaliły omawianych przepisów w terminie, wskazanym wyżej w punkcie a);
— sprawozdania i wniosku w kwestjach, poruszonych wyżej w punkcie III-cim.

(—) *Korsak*
PODSEKRETARZ STANU

Wzór Nr. 1.

Orjentacyjna taryfa opłat

a) za wydanie przez zarząd gminy danych sytuacyjnych i wysokościowych, potrzebnych do urządzenia wodociągu domowego	2 zł.
b) za wydanie przez zarząd gminy danych sytuacyjnych i wysokościowych, potrzebnych do urządzenia kanalizacji domowej	3 zł.
c) za rozpatrzenie projektu domowego urządzenia wodociągowego — od sekcji	1 zł.
d) za rozpatrzenie projektu domowego urządzenia kanalizacyjnego — od sekcji	1 zł.
e) za dozór zarządu gminy nad wykonaniem budowy wodociągu domowego .	5 zł.
f) za dozór zarządu gminy nad wykonaniem budowy kanalizacji domowej .	5 zł.
g) za przeprowadzenie rewizji i próby ciśnienia	5 zł.
h) za przeprowadzenie ponownej próby ciśnienia	7,5 zł.
i) za przeprowadzenie rewizji szczelności urządzeń kanalizacyjnych . .	5 zł.

Wzór Nr. 2

Schemat 1

Obliczenie kosztów budowy 1 mb.

najmniejszego kanału ulicznego stosowanego w mieście.. z rur *) .... o średnicy..mm. — normalnej (najmniejszej) głębokości .... m. stosowanej w osiedlu łącznie z szybami rewizyjnemi (co..................m.) oraz wlotami (osadnikami) ulicznemi (co...............m) przy uwzględnieniu cen robocizny i materjałów z dnia..1934 r.***).

Poz	Ilość	Jedn.	PRZEDMIOT	CENA jednostkowa mat.	CENA jednostkowa roboc.	CENA jednostkowa razem	CENA całkowita zł.
			(A) KANAŁ GŁÓWNY				
1	**)........	m³	wykopu ziemi w gruncie suchym (mokrym) zwięzłym (piasczystym) łącznie z oszalowaniem i wyrównaniem spadku dna wykopu, zasypaniem i ubiciem warstwami 20 do 30 cm., bez odpompowania wody przy średniej głębokości do 2 m. oraz szerokości wykopu do 1 m.				
2	**)........	m³	wykopu ziemi i t. d. reszta jak poz. 1 przy średniej głębokości od 2 — 4 metrów oraz szerokości wykopu do 1 m.				
3	1	mb	rur *).. średnicy .... cm dostarczyć i ułożyć łącznie ze szczeliwem				
4	**)........	m³	wzmocnienie dna wykopu podłożem ze żwiru lub tłucznia ceglanego 15—25 cm. grub. łącznie z dostarczeniem potrzebnych materjałów i narzędzi				
5	**)........	m³	ziemi zbędnej wywieźć na odległość do 1000 m.				
			Razem A zł.				....
			(B) SZYB REWIZYJNY (kanałowy) (betonowy — murowany)				
6	....	m³	wykopu ziemi i t. d. (jak poz. 1)				
7	....	m³	wykopu ziemi i t. d. (jak poz. 2)				
8	....	m³	muru z cegły prasówki na grubość 1 cegły na zaprawie cem. 1:3 wykonać na fundamencie beto-				

*) Betonowych, kamionkowych

**) Wypełnić według najmniejszego stosowanego w mieście przekroju kanału

***) Obliczenie potrzebna do rozliczania się miasta z adjacentami w myśl art. 174 prawa budowlanego.

Poz.	Ilość	Jedn	PRZEDMIOT	CENA jednostkowa mat	roboc.	razem	całkowita zł
			nowym łącznie z fugowaniem wnętrza studni zaprawą cem. 1:2 i obrzuceniem zewnątrz 2 cm. grubą zaprawą cem. 1:3 łącznie z dostawą wszelkich potrzebnych materjałów				
9	....	mb	szyb rewizyjny z kręgów betonowych średnicy......... cm. głębokości średniej .... m z dnem betonowem o grubości do 0,25 m ułożyć wraz z dostawą kręgów betonowych i zapary cementowej 1:3				
10	....	szt.	stopni włazowych o wadze .... kg. dostarczyć i wbudować				
11	1	szt.	przykrywa i rama żeliwna typu (lekkiego, ciężkiego) średnicy .... cm. o wadze .... kg. dostarczyć i wbudować łącznie z dostawą potrzebnych materjałów i narzędzi				
12	....	m^3	podłoża żwirowego pod dno szybu dostarczyć (jak poz. 4)				
13	....	m^3	zbędnej ziemi wywieźć (jak poz. 5)				
				RAZEM B) zł.			
			C) WLOT (osadnik) ULICZNY (betonowy)				
14	....	m^3	wykopu ziemi w gruncie i t. d. (jak poz. 1)				
15	....	m^3	wykopu ziemi w gruncie i t. d. (jak poz. 2)				
16	....	mb	rur betonowych średnicy .... cm. dostarczyć i ułożyć (jak poz. 3) łącznie z uszczelnieniem i wyprawieniem od wewnątrz zaprawą cementową				
17	1	szt.	betonowy wlot (osadnik) uliczny średnicy.................... cm. dostarczyć i wbudować z nastawką				
18	1	szt.	ruszt i rama żeliwna średnicy .... cm. typu.................... o wadze .... kg. (jak poz. 11)				

Poz.	Ilość	Jedn.	PRZEDMIOT	CENA jednostkowa mat.	roboc.	razem	całkowita zł.
19	......	m^3	podłoża żwirowego pod dno wlotu dostarczyć (jak poz. 4)				
20	......	m^3	zbędnej ziemi wywieźć (jak poz. 5)				

Razem C) zł. ....

ZESTAWIENIE.

A) Kanał główny *) .... zł.
B) Szyb rewizyjny (kanałowy) ....zł. .... *) .... zł.
C) Wlot (osadnik) uliczny ....zł. .... *) .... zł.

Razem .... zł.

.... % od kosztów robocizny na nadzór techniczny i administrację oraz koszta ogólne . . . . zł.
.... % od kosztów robocizny na świadczenia społeczne (12—15%) .... zł.
.... % kosztu ogólnego na nieprzewidziane .... zł.
Razem koszt 1 mb. kanału wynosi .... zł.
Opłata *tytułem zwrotu kosztów 1 mb kanału ulicznego* liczona właścicielom działek przyległych do ulicy .... zł.

Wzór Nr. 2.
Schemat 2.

Cennik na obliczenie kosztów

wykonania przykanalików i mniejszych przyłączeniowych prac kanalizacyjnych dla gminy m. .... według cen robocizny i materjałów z dnia .... (Ceny te będą rewidowane każdego roku na podstawie przeprowadzanych przetargów).

Poz.	Ilość	PRZEDMIOT	Cena jednostkowa w zł. mater.	roboc.	razem
1	1	włączenie przykanalika do istniejącego murowanego lub betonowego kanału lub studni rewizyjnej, wykonać przy grubości ścian do 2 cegieł łącznie z wybiciem otworu i wypełnieniem fug zewnętrznych i wewnętrznych zaprawą cementową 1 : 2 oraz dostawą zaprawy cementowej materjałów i narzędzi: za 1 połączenie słowami:			
2	1	włączenie przykanalika do istniejącego murowanego lub betonowego kanału lub studni rewizyjnej wykonać przy grubości ścian powyżej 2 cegieł, (zresztą jak poz. 1) za 1 połączenie słowami:			

*) Cenę jednego włazu lub wlotu pomnożyć przez ułamek, w którego mianowniku będzie normalna odległość włazów lub wlotów ulicznych.

Poz.	Ilość	PRZEDMIOT	Cena jednostkowa w zł.		
			mater.	roboc.	razem
3	1	włączenie przykanalika do istniejącego kanału z rur cementowych lub kamionkowych, wykonać według wskazówek zresztą jak pozycja 1. za 1 połączenie słowami:			
4	1 m³	ziemi każdej kategorji, bez względu na stopień wilgotności wybrać z wykopu do 2 m. głębokiego dla rur średnicy = 10, 15, 20 cm. szerokiego 0,80 m.; dla rur średnicy = 25 i 30 cm. szerokiego 1,10 m.; dla rur średnicy 40 cm., szerokiego 1,00 m. i dla rur średnicy 50 cm. szerokiego 1,20 m. — Wykop wzmocnić dylami, wszelką wodę (za wyjątkiem wody kanałowej) z wykopu usunąć tak, aby wszelkie prace na dnie wykopu odbywały się na sucho; po wykonaniu prac kanałowych wykop zarzucić ubijanemi warstwami ziemi 20 — 30 cm. grubości lub w miarę potrzeby zamulić przy pomocy wody, a pozostałą ziemię, muł i śmiecie odwieźć w ciągu wykonywania robót na wskazane miejsce na odległość do 2000 m.[1]) za 1 m³ słowami:			
5	1 m³	ziemi (jak wyżej) wybrać z wykopu 2—4 m. głęb. reszta jak poz. 4 za 1 m³ słowami:			
6	1 mb	rur cementowych mufowych średnicy 10 cm. wraz z odnogami i łukami, ułożyć ściśle według warunków szczegółowych, na 10 cm. grubem podłożu żwirowem, przewód obsypać żwirem 10 cm. grubo, łącznie z dostawą wszelkich potrzebnych materjałów i narzędzi za 1 mb słowami:			
7	1 mb	rur cementowych mufowych średnicy 15 cm. i t. d. reszta jak poz. 6 za 1 mb słowami:			
8	1 mb	rur cementowych mufowych średnicy 20 cm. i t. d. reszta jak poz. 6 za 1 mb słowami:			
9	1 mb	rur cementowych mufowych średnicy 25 cm. i t. d. reszta jak poz. 6 za 1 mb słowami:			
10	1 mb	rur cementowych mufowych średnicy 30 cm. i t. d. reszta jak poz. 6 za 1 mb słowami:			

[1]) cena jednostkowa powinna być wypośrodkowana dla przeciętnych warunków budowlanych w mieście.

Poz.	Ilość	PRZEDMIOT	Cena jednostkowa w zł.		
			mater.	roboc.	razem
11	1 mb	rur cementowych mufowych średnicy 40 cm. i t. d. reszta jak poz. 6 za 1 mb słowami:			
12	1 mb	rur cementowych mufowych średnicy 50 cm. i t. d. reszta jak poz. 6 za 1 mb słowami:			
13	1 mb	rur kamionkowych średnicy 15 cm. wraz z odnogami i łukami, ułożyć ściśle według warunków szczegółowych na 10 cm. grubem podłożu żwirowem, przewód obsypać żwirem 10 cm. grubo łącznie z dostawą wszelkich materjałów oraz narzędzi za wyjątkiem dostawy żwiru za 1 mb słowami:			
14	1 mb	rur kamionkowych średnicy, 20 cm. i t. d. reszta jak poz. 13 za 1 mb słowami:			
15	1 m^3	muru z cegły żużlowej formatu angielskiego na zaprawie cementowej 1:3 wykonać według rysunku jako fundament szybu rewizyjnego komorę lub inną budowlę kanałową łącznie z wyfugowaniem wewnętrznych powierzchni zaprawą cementową 1:2 oraz wyprawieniem zewnętrznych powierzchni zaprawą cementową 1:3 na grubości 2 cm. z dostawą wszelkich potrzebnych materjałów i narzędzi za 1 m^3 słowami:			
16	1 m^3	muru z cegły klinkierowej względnie tonówki zresztą jak w poz. 15 za 1 m^3 słowami:			
17	1 m^3	betonu żwirowego 1:20 wyrobić na podłoże pod kanałem, włazem i t. p. wraz z dostawą wszelkich potrzebnych materjałów i narzędzi za 1 m^3 słowami:			
18	1 m^3	betonu 1:12 i t. d. reszta jak w poz. 17 za 1 m^3 słowami:			
19	1 m^3	betonu 1:10 i t. d. reszta jak w poz. 17 za 1 m^3 słowami:			
20	1 m^3	betonu 1:8 i t. d. reszta jak w poz. 17 za 1 m^3 słowami:			
21	1 m^3	betonu 1:6 wyrobić według rysunku w budowie szybu rewizyjnego, komory, lub innej budowli kanałowej łącznie z potrzebnem szalowaniem, wyprawieniem wewnętrznego lica 2 cm. grubo zaprawą cementową			

Poz.	Ilość	PRZEDMIOT	Cena jednostkowa w zł.		
			mater.	roboc.	razem
		1:2, dostawą wszelkich potrzebnych materjałów oraz narzędzi za 1 m³ słowami:			
22	1 m³	betonu 1:4 i t. d. reszta jak w poz. 21 za 1 m³ słowami:			
23	1 mb	włazu rewizyjnego z kręgów betonowych średnicy 100 cm., względnie konicznych średnicy 60/100 cm. ustawić i uszczelnić na zaprawie cementowej 1:3 łącznie z wmurowaniem żelaz włazowych, dostawą wszelkich potrzebnych materjałów oraz narzędzi za 1 mb słowami:			
24	1 mb	włazu rewizyjnego z kręgów betonowych średnicy 80 cm. wzgl. konicznych średnicy 60/80 cm. dostarczyć, ustawić i uszczelnić na zaprawie cementowej 1:3 łącznie z wmurowaniem żelaz włazowych, dostawą wszelkich potrzebnych materjałów oraz narzędzi za 1 mb słowami:			
25	1 szt.	przykrywa i rama z żelaza lanego typ ciężki (lekki) średnicy 60 cm. łącznej wagi . . . . . kg. dostarczyć oraz wbudować nad włazem według wskazówek na zaprawie cementowej 1:3 wraz z dostawą wszelkich potrzebnych materjałów i narzędzi za 1 szt. słowami:			
26	1 mb	przewód rurowy w starym kanale wyłamać celem założenia nowego włazu, materjały z rozbiórki usunąć oraz dno włazu wykształcić według warunków szczegółowych odpowiednio do profilu rury, łącznie z dostawą wszelkich potrzebnych materjałów i narzędzi za 1 mb słowami:			
27	1 szt.	kompletnych studzienek osadowych z betonu z nadstawką średnicy 40 cm. wbudować według wskazówek z dostosowaniem do krawężników, styki uszczelnić zaprawą cementową 1:3, łącznie z wykonaniem fundamentu z tonówki, osadzeniem rusztu, ustawieniem wiadra osadowego oraz dostawą wszelkich potrzebnych materjałów i narzędzi za 1 szt. słowami:			
28	1 szt.	kompletnych studzienek osadowych z betonu z nadstawką średnicy 40 cm. i t. d. reszta jak w poz. 27-ej lecz z dostarczeniem studzienek osadowych i nadstawek za 1 szt. słowami:			

Poz.	Ilość	PRZEDMIOT	Cena jednostkowa w zł.		
			mater.	roboc.	razem
29	1 szt.	studzienek osadowych z nadstawką średnicy 30 cm. reszta jak w poz. 28 t. j. z dostarczeniem studzienek i nadstawek za 1 szt. słowami:			
30	1 mb	drenu ceglanego średnicy 5 cm. w wykopie w spadku ułożyć, łącznie z obsypaniem drenu 10 cm. grubo mielonym żużlem oraz dostawą wszelkich potrzebnych materjałów i narzędzi za 1 mb słowami:			
31	1 mb	drenu ceglanego średnicy 8 cm. i t. d. reszta jak w poz. 30-ej za 1 mb słowami:			
32	1 mb	drenu ceglanego średnicy 10 cm. i t. d. reszta jak w poz. 30-ej za 1 mb słowami:			
33	1 mb	drenu ceglanego średnicy 12 cm. i t. d. reszta jak w poz. 30-ej za 1 mb słowami:			
34	1 mb	drenu średnicy 15 cm. i t. d. reszta jak w poz. 30-ej za 1 mb słowami:			
35	1 m^3	żwiru dostarczyć na miejsce budowy z ustawieniem w pryzmy do odbioru i w wykopie usypać jako sączek względnie obsypanie rury kanałowej według wskazówek za 1 m^3 słowami:			
		(brakujące dane w dalszym ciągu uzupełnić)			

Wzór Nr. 2
Schemat 3.

Obliczenie kosztów budowy 1 mb.

najmniejszego przewodu wodociągowego w ulicy stosowanego w mieście .... z rur *) .... średnicy .... mm przy normalnej najmniejszej głębokości przykrycia przewodu .... m. stosowanej w osiedlu ....łącznie z kształtkami i uzbrojeniem (zasuwy, hydranty i t. d.) przy uwzględnieniu cen robocizny i materjałów z dn. .... 1934 r.

Poz.	Ilość	Jedn.	PRZEDMIOT	CENA jednostkowa mat.,	rob.	razem	całkowita
			A. RUROCIĄG GŁÓWNY				
1	.......**)	m³	wykopu ziemi w gruncie suchym (mokrym), zwięzłym (luźnym) łącznie z oszalowaniem, rozbudowaniem oraz zasypaniem i ubiciem warstwami co 20 cm.				
2	1	mb	rur *)......... średnicy ...., wagi .... kg. dostarczyć i zmontować łącznie z uszczelnieniem na pak i ołów oraz dostawą wszelkich potrzebnych materjałów i narzędzi				
				Razem ....zł.			
			B. KSZTAŁTKI ŻELIWNE				
3	1	szt.	kształtkę średnicy .... mm., wagi .... kg. dostarczyć i zmontować łącznie z dostawą szczeliwa oraz wszelkich potrzebnych materjałów i narzędzi.				
			C. ZASUWY				
4	1	"	zasuwę żeliwną wodociągową kielichową wraz z uzbrojeniem spiżowem, nadstawką i skrzynką średnicy .... mm dostarczyć, zmontować na miejscu łącznie z dostawą wszelkich potrzebnych materjałów i narzędzi.				
			D. HYDRANTY				
5	1	"	hydrant pożarowy średnicy........... mm dostarczyć, wbudować łącznie z uszczelnieniem obetonowaniem stopy, dostarczeniem wszelkich potrzebnych materjałów i narzędzi.				
				Razem ....zł.			

ZESTAWIENIE

A. Rurociąg główny .... zł.
B. Kształtki .... zł. X 1/........................ ***) .... zł.
C. Zasuwy .... zł. X 1/........................ ***) .... zł.
D. Hydrant .... zł. X 1/........................ ***) .... zł.
.... % kosztów robocizny na nadzór techniczny, administr. i koszta ogólne .... zł.
.... % kosztów ogólnych na nieprzewidziane .... zł.
.... % kosztów robocizny na świadczenia społeczne .... zł.
Razem koszt 1 mb przewodu wodociąg. o najmniejszej stosowanej średnicy.......... .... zł.
Opłata tytułem zwrotu kosztów 1 mb ulicznego przewodu wodociągowego liczone właścicielom działek przyległych do ulicy .... zł.

*) Żeliwnych wodociągowych (mufowych) lub stalowych.
**) Wypełnić według najmniejszego stosowanego przekroju wykopu.
***) Cenę jednej kształtki, zasuwy lub hydrantu pomnożyć przez ułamek, w którego mianowniku będzie normalna odległość kształtek, zasów lub hydrantów.

Do L. SB.26/4/32
1
(okólnik Nr. 138 z 1932 r.)

Wzór Nr. 3.

Dla miast wydzielonych z powiatów, dla miast, które są siedzibami urzędów wojewódzkich oraz dla uzdrowisk, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej.

ZARZĄDZENIE

z dnia .... 1932 r.

Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie opłat za czynności wykonywane przez .... w ....

Na podstawie art. 415 oraz art. 410 p. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) na wniosek wojewody .... oparty na uchwale (uchwałach) .... z dnia .... wydaje się następujące miejscowe przepisy w sprawie opłat za czynności wykonywane przez .... w .... przy wydawaniu pozwoleń na budowę i użytkowanie budynków.

§ 1.

Opłaty w myśl niniejszych przepisów mają być pobierane za następujące czynności:

a) za sprawdzenie na gruncie warunków projektowanej budowy albo zgłoszonych robót, o ile takie sprawdzenie jest potrzebne.
b) za rozpatrzenie projektu (planu) budowy i udzielenie pozwolenia na budowę w myśl art. 333 prawa budowlanego,
c) za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na budowę i udzielenie takiego pozwolenia w wypadkach, przewidzianych w art. 334 prawa budowlanego,
d) za rozpatrzenie zgłoszenia robót, niewymagających pozwolenia (art. 335 prawa budowlanego),
e) za oględziny budowy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na użytkowanie,
f) za rozpatrzenie prośby i pozwolenie na użytkowanie i udzielenie takiego pozwolenia,
g) za sprawdzenie na gruncie istniejącego stanu rzeczy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na rozebranie budynku lub jego części.

§ 2.

Za sprawdzenie na gruncie warunków projektowanej budowy, albo zgłoszonych robót (§ 1 p. a) pobiera się 15 zł.

§ 3.

Za rozpatrzenie projektu (planu) budowy i udzielenie pozwolenia na budowę w myśl art. 333 prawa budowlanego (§ 1 p. b) pobiera się:

a) w wypadkach, gdy potrzebne są obliczenia statyczne—po 25 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu, którego dotyczą obliczenia i tyleż od każdej strony obliczeń i po 15 zł. od każdego z pozostałych formatów,
b) w wypadkach, gdy nie zachodzi potrzeba obliczeń statycznych — po 15 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu.

Za rozpatrzenie projektu (planu) zamiennego budowy i udzielenia pozwolenia na budowę według tego projektu pobiera się:

a) w wypadkach, gdy grojekt zamienny nie zawiera zmian w kubaturze zatwierdzonego uprzednio projektu—po 10 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu,
b) w wypadkach, gdy projekt zamienny zawiera zmiany w kubaturze zatwierdzonego projektu—po 15 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu.

§ 4.

Za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na budowę i udzielenie takiego pozwolenia w myśl art. 334 prawa budowlanego (§ 1 p. c) pobiera się 15 zł.

§ 5.

Za rozpatrzenie zgłoszenia o robotach niewymagających pozwolenia (§ 1 p. d) pobiera się 10 zł.

§ 6.

Za oględziny budowy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na użytkowanie (§ 1 p. e) pobiera się 20 zł.

§ 7.

Za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na użytkowanie budynku lub urządzenia i za udzielenie takiego pozwolenia (§ 1 p. f) pobiera się 10 zł.

§ 8.

Za sprawdzenie na gruncie istniejącego stanu rzeczy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na rozebranie budynku lub jego części pobiera się od każdego budynku lub jego części:

a) parterowego mieszkalnego—10 zł.
b) piętrowego mieszkalnego—15 zł.
c) parterowego gospodarskiego i wogóle niemieszkalnego—5 zł.
d) piętrowego gospodarskiego i wogóle niemieszkalnego—10 zł.

§ 9.

Opłaty wymienione wyżej w §§ 2—7 powinny być wnoszone do kasy ....

a) opłaty przewidziane w §§ 3, 4, 5 i 7,—przed wniesieniem odnośnego podania, bądź zgłoszeniem prośby,
b) opłaty, przewidziane w §§ 2, 6 i 8,—na żądanie wydziału powiatowego.

Dowód uiszczonej opłaty w wypadkach przewidzianych wyżej w punkcie a), powinien być załączony do podania, w wypadkach zaś przewidzianych w punkcie b) powinien być przedstawiony w terminie, wyznaczonym przez wydział powiatowy.

§ 10.

W razie nieuiszczenia przez interesowanego ustanowionej opłaty, lub całkowitego uiszczenia tejże, ... wezwie interesowanego do uiszczenia, bądź uzupełnienia opłaty, wstrzymując się do czasu takiego uiszczenia albo uzupełnienia z wykonaniem czynności, za które wymaga się opłaty.

§ 11.

Od opłat, przewidzianych w niniejszych przepisach, wolne są wszelkie instytucje samorządu terytorjalnego.

Ponadto .... może zwolnić od przewidzianych w niniejszych przepisach opłat, bądź zmniejszyć te opłaty w wypadkach zasługujących na uwzględnienie, szczególniej gdy podlegające opłacie czynności mają być dokonane w interesie instytucyj społecznych.

§ 12.

Przepisy niniejsze wchodzą w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Wojewódzkim.

Wzór Nr. 4.

Do L. SB.26/4/32 / 1

(okólnik Nr. 138 z 1932 r.)

Dla miast niewydzielonych z powiatów.

ZARZĄDZENIE

z dnia .... 1932 r.

Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie opłat za czynności wykonywane przez zarząd gminy miasta

.. w ....

Na podstawie art. 415 oraz art. 410 p. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli

(Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) na wniosek wojewody ....
oparty na uchwale (uchwałach)..............................
z dnia ....wydaje się następujące miejscowe przepisy w sprawie opłat za czynności, wykonywane przez zarząd gminy miejskiej w ....
..............................przy wydawaniu pozwoleń na budowę i na użytkowanie budynków.

§ 1.

Opłaty w myśl niniejszych przepisów mają być pobierane za następujące czynności:

a) za sprawdzenie na gruncie warunków projektowanej budowy albo zgłoszonych robót, o ile takie sprawdzenie jest potrzebne,
b) za rozpatrzenie projektu (planu) budowy i udzielenie pozwolenia na budowę w myśl art. 333 prawa budowlanego,
c) za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na budowę i udzielenie takiego pozwolenia w wypadkach, przewidzianych w art. 334 prawa budowlanego,
d) za rozpatrzenie zgłoszenia robót, niewymagających pozwolenia (art. 335 prawa budowlanego),
e) za oględziny budowy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na użytkowanie,
f) za rozpatrzenie prośby i pozwolenie na użytkowanie i udzielenie takiego pozwolenia,
g) za sprawdzenie na gruncie istniejącego stanu rzeczy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na rozebranie budynku lub jego części.

§ 2.

Za sprawdzenie na gruncie warunków projektowanej budowy, albo zgłoszonych robót (§ 1 p. a) pobiera się 10 zł.

§ 3.

Za rozpatrzenie projektu (planu) budowy i udzielenie pozwolenia na budowę w myśl art. 333 prawa budowlanego (§ 1 p. b) pobiera się:

a) w wypadkach, gdy potrzebne są obliczenia statyczne — po 15 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu, którego dotyczą obliczenia i tyleż od każdej strony obliczeń i po 10 zł. od każdego z pozostałych formatów,
b) w wypadkach, gdy nie zachodzi potrzeba obliczeń statycznych — po 10 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu.

Za rozpatrzenie projektu (planu) zamiennego budowy i udzielenie pozwolenia na budowę według tego projektu pobiera się:

a) w wypadkach, gdy projekt zamienny nie zawiera zmian w kubaturze zatwierdzonego uprzednio projektu — po 5 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu,
b) w wypadkach, gdy projekt zamienny zawiera zmiany w kubaturze zatwierdzonego projektu — po 10 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu.

§ 4.

Za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na budowę i udzielenie takiego pozwolenia w myśl art. 334 prawa budowlanego (§ 1 p. c) pobiera się 10 zł.

§ 5.

Za rozpatrzenie zgłoszenia o robotach niewymagających pozwolenia (§ 1 p. d) pobiera się 5 zł.

§ 6.

Za oględziny budowy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na użytkowanie (§ 1 p. e) pobiera się 15 zł.

§ 7.

Za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na użytkowanie budynku lub urządzenia i za udzielenie takiego pozwolenia (§ 1 p. f) pobiera się 10 zł.

§ 8.

Za sprawdzenie na gruncie istniejącego stanu rzeczy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na rozebranie budynku lub jego części pobiera się od każdego budynku lub jego części:

a) parterowego mieszkalnego 10 zł.,
b) piętrowego mieszkalnego 15 zł.,
c) parterowego gospodarskiego i wogóle niemieszkalnego 5 zł.,
d) piętrowego gospodarskiego i wogóle niemieszkalnego 10 zł.

§ 9.

Opłaty, wymienione wyżej w §§ 2—7 powinny być wnoszone do kasy............ ....

a) opłaty, przewidziane w §§ 3, 4, 5 i 7 przed wniesieniem odnośnego podania, bądź zgłoszeniem prośby,
b) opłaty, przewidziane w §§ 2, 6 i 8 na żądanie wydziału powiatowego.

Dowód uiszczonej opłaty w wypadkach, przewidzianych wyżej w punkcie a), powinien być załączony do podania, w wypadkach zaś przewidzianych w punkcie b) powinien byc przedstawiony w terminie, wyznaczonym przez wydział powiatowy.

§ 10.

W razie nieuiszczenia przez interesowanego ustanowionej opłaty, lub niecałkowitego uiszczenia tejże...wezwie interesowanego do uiszczenia, bądź uzupełnienia opłaty, wstrzymując się do czasu takiego uiszczenia albo uzupełnienia z wykonaniem czynności, za które wymaga się opłaty.

§ 11.

Od opłat, przewidzianych w niniejszych przepisach, wolne są wszelkie instytucje samorządu terytorjalnego.

Ponadto.. może zwolnić od przewidzianych w niniejszych przepisach opłat, bądź zmniejszyć te opłaty w wypadkach zasługujących na uwzględnienie, szczególniej gdy podlegające opłacie czynności mają być dokonane w interesie instytucyj społecznych.

§ 12.

Przepisy niniejsze wchodzą w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Wojewódzkim.

Wzór Nr. 5.

Do L. SB. 26/4/32
1
(okólnik Nr. 138 z 1932 r.)

a) Dla wydziałów powiatowych
b) Dla gmin wiejskich (za czynności wykonywane w myśl art. 391 prawa budowlanego).

ZARZĄDZENIE

z dnia ....1932 r.

Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie opłat za czynności wykonywane przez wydział powiatowy (lub wydziały powiatowe) w...

Na podstawie art. 415 oraz art. 410 p. 12 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) na wniosek wojewody.. oparty na uchwale (uchwałach) .... z dnia.. wydaje się następujące miejscowe przepisy w sprawie opłat za czynności, wykonywane przez .... przy wydawaniu pozwoleń na budowę i na użytkowanie budynków.

§ 1.

Opłaty w myśl niniejszych przepisów mają być pobierane za następujące czynności:

a) za sprawdzenie na gruncie warunków projektowanej budowy albo zgłoszonych robót, o ile takie sprawdzenie jest potrzebne,
b) za rozpatrzenie projektu (planu) budowy i udzielenie pozwolenia na budowę w myśl art. 333 prawa budowlanego,
c) za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na budowę i udzielenie takiego pozwolenia w wypadkach, przewidzianych w art. 334 prawa budowlanego,
d) za rozpatrzenie zgłoszenia robót, niewymagających pozwolenia (art. 335 prawa budowlanego),
e) za oględziny budowy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na użytkowanie,
f) za rozpatrzenie prośby i pozwolenie na użytkowanie i udzielenie takiego pozwolenia,
g) za sprawdzenie na gruncie istniejącego stanu rzeczy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na rozebranie budynku lub jego części.

§ 2.

Za sprawdzenie na gruncie warunków projektowanej budowy albo zgłoszonych robót (§ 1 p. a) pobiera się 10 zł.

§ 3.

Za rozpatrzenie projektu (planu) budowy i udzielenie pozwolenia na budowę w myśl art. 333 prawa budowlanego (§ 1 p. b) pobiera się:

a) w wypadkach, gdy potrzebne są obliczenia statyczne po 10 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu, którego dotyczą obliczenia i tyleż od każdej strony obliczeń, i po 5 zł. od każdego z pozostałych formatów,
b) w wypadkach, gdy nie zachodzi potrzeba obliczeń statycznych — po 5 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu.

Za rozpatrzenie projektu (planu) zamiennego budowy i udzielenie pozwolenia na budowę według tego projektu policza się:

a) w wypadkach, gdy projekt zamienny nie zawiera zmian w kubaturze zatwierdzonego uprzednio projektu po 3 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu,
b) w wypadkach, gdy projekt zamienny zawiera zmiany w kubaturze zatwierdzonego projektu po 5 zł. od każdego formatu (sekcji) projektu.

§ 4.

Za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na budowę i udzielanie takiego pozwolenia w myśl art. 334 prawa budowlanego (§ 1 p. c) pobiera się 5 zł.

§ 5.

Za rozpatrzenie zgłoszenia o robotach niewymagających pozwolenia (§ 1 p. d) pobiera się 3 zł.

§ 6.

Za oględziny budowy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na użytkowanie (§ 1 p. e) pobiera się 10 zł.

§ 7.

Za rozpatrzenie prośby o pozwolenie na użytkowanie budynku lub urządzenia i za udzielenie takiego pozwolenia (§ 1 p. f) pobiera się 3 zł.

§ 8.

Za sprawdzenie na gruncie istniejącego stanu rzeczy wskutek zgłoszonej prośby o pozwolenie na rozebranie budynku lub jego części pobiera się od każdego budynku lub jego części:

a) parterowego mieszkalnego 5 zł.
b) piętrowego mieszkalnego 5 zł.
c) parterowego gospodarskiego i wogóle niemieszkalnego 3 zł.
d) piętrowego gospodarskiego i wogóle niemieszkalnego 3 zł.

§ 9.

Opłaty, wymienione wyżej w §§ 2—7 powinny być wnoszone do kasy:

a) opłaty, przewidziane w §§ 3, 4, 5 i 7 przed wniesieniem odnośnego podania, bądź zgłoszeniem prośby,

b) opłaty, przewidziane w §§ 2, 6 i 8 na żądanie wydziału powiatowego.

Dowód uiszczonej opłaty w wypadkach, przewidzianych wyżej w punkcie a) powinien być załączony do podania, w wypadkach zaś przewidzianych w punkcie b) powinien być przedstawiony w terminie, wyznaczonym przez wydział powiatowy.

§ 10.

W razie nieuiszczenia przez interesowanego ustanowionej opłaty, lub niecałkowitego uiszczenia tejże, ... wezwie interesowanego do uiszczenia, bądź uzupełnienia opłaty, wstrzymując się do czasu takiego uiszczenia albo uzupełnienia z wykonaniem czynności, za które wymaga się opłaty.

§ 11.

Od opłat, przewidzianych w niniejszych przepisach, wolne są wszelkie instytucje samorządu terytorjalnego.

Ponadto ....może zwolnić od przewidzianych w niniejszych przepisach opłat, bądź zmniejszyć te opłaty w wypadkach zasługujących na uwzględnienie, szczególniej gdy podlegające opłacie czynności mają być dokonane w interesie instytucyj społecznych.

§ 12.

Przepisy niniejsze wchodzą w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Wojewódzkim.

84.

OKÓLNIK Nr. 47

z dnia 30 marca 1934 r.

o statystyce stanu osobowego i wydatków na uposażenie funkcjonarjuszów państwowych.

(Nr. Pers. 1531-54).

Do

P. P. Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu, Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach, Dyrektora Państwowych Zakładów Wodociągowych na Górnym Śląsku w Katowicach, Dyrektora Zakładów Przemysłowo-Zbożowych, Redaktora Gazety Administracji i Policji Państwowej.

Celem utrzymania w ścisłej ewidencji stanu osobowego oraz wydatków na uposażenie funkcjonarjuszów państwowych, Ministerswo Skarbu pismem okólnem z dnia 26 marca 1934 r. Nr. D. III. 5489/1/34 zażądało dostarczenia zestawień, sporządzonych według załączonych wzorów według stanu na dzień 1 lutego 1934 r., a następnie dostarczania analogicznych zestawień co kwartał według stanu z dnia 1 lipca, 1 października, 1 stycznia i 1 kwietnia każdego roku.

Wobec tego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi P. P. o nadesłanie materjału statystycznego, dotyczącego podwładnego Im personelu według stanu z dnia 1 lutego r. b.—w terminie do 5 k w i e t n i a 1934 r., a następnie o przesyłanie Ministerstwu takichże materjałów w każdym kwartale: ze stanu z 1 lipca — do 15 lipca, ze stanu z 1 października—do 15 października, ze stanu z 1 stycznia — do 15 stycznia i ze stanu z 1 kwietnia—do 15 kwietnia.

Ponieważ zarządzenie dotyczy wszystkich części budżetu i wszystkich grup tegoż budżetu (A, B, C i D). przeto obowiązuje ono analogicznie również w stosunku do Ministerstw, których agendy są zespolone w województwach.

Wykazy, odnoszące się do personelu rzeczonych Ministerstw, winny być przesyłane tymże Ministerstwom bezpośrednio.

(—) *Pasella*
DYREKTOR BIURA PERSONALNEGO

Załącznik do okólnika Nr. 47

A. ADMINISTRACJA.

CZĘŚĆ 7. (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych).

Wzór I.

Zestawienie etatów osobowych według stanu na dzień 1 lutego 1934 r.

L. p.	NAZWA DZIAŁU	Grupy uposażenia (ilość osób)												Ryczałtowi i dietarjusze	Razem	W tem prowizorycznych	W tem kontraktowych	w tem				Uwagi
																		urzędników			Funkc. niższych	
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII					I kat.	II kat.	III kat.		
1	Zarząd Centralny																					
2	Województwa i Starostwa																					
3	Służba techniczna																					
4	Policja Państwowa (personel cywilny)																					
5	Korpus Ochrony Pogranicza (personel cywilny)																					
6	Główny Urząd Statystyczny																					
7	Urząd Spraw Mniejszości																					
	Razem																					

Uwaga: Wykazując stan personelu według kategoryj służbowych, należy wliczyć do odpowiednich kategoryj (I, II, III i funkc. niższych) także i pracowników kontraktowych w zależności od posiadanych kwalifikacyj i wykonywanych funkcyj służbowych.

Wzór II.

Zestawienie wydatków na płace uskutecznionych za miesiąc luty 1934 r.

L. p.	NAZWA DZIAŁU	Płace	w tem wydatki na:						Ilość osób otrzymujących dodatki					Uwagi
			uposażenie zasadnicze względnie wynagrodzenie pracowników kontraktowych i dietarjuszy	dodatek stołeczny	inne dodatki lokalne	dodatki funkcyjne	dodatki służbowe	zasiłek wyrównawczy	stołeczny	inne dodatki lokalne	funkcyjny	służbowy	zasiłek wyrównawczy	
		złotych												
1	Zarząd Centralny													
2	Województwa													
3	Służba techniczna													
4	Policja Państwowa (personel cywilny)													
5	Korpus Ochrony Pogran. (personel cywilny)													
6	Główny Urząd Statyst.													
7	Urząd Spraw Mniejszości													
	Razem													

Warszawa, dnia............marcą 1934 r.

85

OKÓLNIK Nr. 48

z dnia 31 marca 1934 r.

o wprowadzeniu Polskich Norm Urzędowych dla papieru

(Nr. GB. 50-29-3)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Na podstawie okólnika Prezesa Rady Ministrów z dn. 14 marca 1934 r. Nr. 10 (Nr. 40-8/1) zarządza się wprowadzenie do użytku służbowego wojewódzkich i powiatowych władz i urzędów administracji ogólnej następujących „Polskich Norm Urzędowych" dla papierów:

PNU-001 Dostawa odbiór papieru
„ 002 Metody badania papieru
„ 003 Podział i znakowanie papieru
„ 006 Papier pisarski
„ 007 Papier drukowy
„ 008 Papier gazetowy
„ 009 Papier pakowy
„ 012 Bibuła atramentowa.

Kolor niebarwionego papieru pisarskiego i do druku powinien mieć odcień naturalny, lekko kremowy.

Praktyczne stosowanie gatunków odmian i gramatur papieru objaśniają załączone „Wskazówki tymczasowe o stosowaniu papieru normalnego".

Dotychczasowe zapasy papieru należy zużyć do końca b. r., wszystkie druki zaś do dnia 31 marca 1935 r. Po tych terminach papier dla potrzeb urzędów i instytucyj państwowych może być używany tylko według powyższych norm.

Wymienione wyżej „Polskie Normy Urzędowe dla papierów" są do nabycia w P. A. T-ej.

(—) *Hausner*
DYREKTOR GABINETU MINISTRA

Załącznik do okólnika Nr. 48.

Wskazówki tymczasowe o wyborze i stosowaniu papieru normalnego.

I. Normy papieru i ich stosowanie.

Normy papieru dla potrzeb urzędów państwowych oraz warunki jego badania, dostawy i wyboru ustalają Polskie Normy Urzędowe (PNU). W szczególności z pośród dotychczas wydanych norm:

a) Norma $\frac{\text{PNU}}{001}$ Dostawa i odbiór papieru,
ustala formę opakowania, pobierania próbek do badań, tolerancje, przyjęcia dostawy i sposób przechowywania papieru.

b) Norma $\frac{\text{PNU}}{002}$ Metody badania papieru,
wskazuje na najwłaściwsze metody badania jakości papieru pod względem fizycznym i chemicznym.

c) Norma $\frac{\text{PNU}}{003}$ Podział i znakowanie papieru,
ustala systematyczny podział papieru i znaki dla doraźnego rozpoznawania jego jakości.

d) Norma $\frac{\text{PNU}}{006}$ Papier pisarski,
zawiera warunki, jakich należy wymagać dla papieru potrzebnego do pisania odręcznego, maszynowego lub przez kalkę oraz na druki, wypełniane atramentem.

e) Norma $\frac{\text{PNU}}{007}$ Papier drukowy,
ustala warunki dla papieru, przeznaczonego do druku wydawnictw urzędowych i druków niewypełnianych atramentem.

f) Norma $\frac{\text{PNU}}{008}$ Papier gazetowy,
ustala warunki dla papieru przeznaczonego do drukowania na nim czasopism urzędowych na maszynie rotacyjnej.

g) Norma $\frac{\text{PNU}}{009}$ Papier pakowy,
podaje warunki techniczne papieru przeznaczonego na opakowanie zwykłe oraz w postaci kopert, skoroszytów, teczek, okładek i t. p.

h) Norma $\frac{\text{PNU}}{012}$ Bibuła atramentowa,
ustala wymagania stawiane bibule używanej w biurach do suszek i na okładki biurkowe.

Poza powyższemi normami papieru zostaną kolejno wydane dalsze, dla papieru używanego w urzędach, biurach i instytucjach, stanowiąc jedyną podstawę do wyboru właściwych rodzajów.

Punktem wyjściowym przy zakupie papieru jest norma PNU-003, która, dając metodyczny podział papieru ustala niezawodny sposób porozumienia się odbiorcy z dostawcą.

Wszystkie inne normy papieru ustalają szczegółowe wymagania techniczne oraz dają wskazania co do warunków dostawy i odbioru.

II. Korzystanie z norm papieru.

Praktyczne korzystanie z szczegółowych norm ułatwia ich jednolity układ, który w kolejności ustala: 1) przedmiot normy, 2) warunki techniczne przedmiotu normy, a więc w odniesieniu do papieru — jego skład masy, granice gramatur, warunki wytrzymałościowe oraz 3) szczególne wymagania odnoszące się do opakowania, odbioru i badania papieru.

Warunki i metody odbioru papieru ustalone są dla wszystkich rodzajów papieru w normach ogólnych „PNU-001" i „PNU-002", normy szczegółowe podają warunki uzupełniające, niezbędne dla należytej dostawy danego rodzaju, wzg ędnie gatunku papieru.

III. Wybór papieru.

Przed wyborem papieru należy ustalić:

1) przeznaczenie papieru, t. j. dla jakich celów ma służyć,
2) warunki używania, a w miarę możności i przechowywania papieru.

Przy ustalaniu przeznaczenia papieru należy mieć na uwadze względy oszczędnościowe, które nakazują wybierać papier najtańszy, lecz zaspakajający potrzeby służby, a jeżeli to z potrzebami służby nie jest w wyraźnej sprzeczności, również i wymagania estetyczne. Stosowanie papieru wyższego gatunku lub większej grubości (gramatury), niż tego wymaga istotna potrzeba, zwiększa niepotrzebnie wydatki.

Sposób używania i przechowywania papieru wpływa zasadniczo na długość czasu, w jakim papier może spełniać swe zadanie. Papier ustawicznie przekładany oraz przechowywany lub używany w warunkach niekorzystnych, jak np. pod bezpośrednim działaniem słońca, wilgoci lub ciepła, ulega szybkiemu zniszczeniu.

Papier przechowywany w warunkach specjalnie korzystnych, a więc w miejscu suchem, nieprzewiewnem i ciemnem oraz nieporuszany, przetrwa znacznie dłużej, aniżeli to jest możliwe w warunkach zwykłych w jakich papier, z racji swego przeznaczenia, znajduje się w urzędach.

To też warunki trwania papieru w urzędach przyjmujemy — jako warunki normalne.

Jak z powyższego wynika, wybór właściwego papieru poprzedzony być powinien należytem rozważaniem stawianych mu wymagań.

Decyzja, przy wyborze papieru oprzeć się musi na poszczególnych elementach jak rodzaj, gatunek, odmiana, grubość (gramatura) i format papieru, które w kolejności omówione są szczegółowo poniżej.

A. Wybór rodzaju.

O wyborze rodzaju papieru decyduje jego przeznaczenie. Należy zatem ustalić przedtem, czy szukamy papieru do druku, czy do pisania odręcznego; czy gotowy druk ma być jeszcze wypełniany pismem odręcznem, lub na maszynie. Takie szczegółowe rozważenie wyboru jest niezbędne, można bowiem drukować na papierze pisarskim i można pisać na papierze drukowym, lecz nie każdy druk wymaga dobrego papieru pisarskiego i użycie go zwiększy niepotrzebnie koszty, jak z drugiej strony nie należy dla przesadnej oszczędności kosztów zastępować droższego papieru pisarskiego drukarskim, czy ewentualnie gazetowym, bo taka oszczędność może w samej pracy danego druku (formularza) przynieść szkodę.

Opierając się na normach, przyjąć należy, że:

P a p i e r p i s a r s k i — służy do pism odręcznych lub maszynowych (przez kalkę), również na druki do wypełniania pismem odręcznem lub maszynowem lub chociażby tylko podpisywanych atramentem;

p a p i e r d r u k o w y — przeznaczony jest do drukowania książek, wydawnictw i czasopism urzędowych oraz druków niewymagających wypełnienia odręcznego lub na maszynie do pisania;

p a p i e r g a z e t o w y (r o t a c y j n y) — służy jedynie do druku gazet urzędowych na drukarskiej maszynie rotacyjnej;

p a p i e r p a k o w y — służy do opakowania zwykłego, na okładki, teczki, skoroszyty, koperty lub t. p. Jeżeli okładki, teczki lub koperty mają być zapisane atramentem papier musi mieć klejenie pełne.

Po ustaleniu rodzaju papieru należy wybrać jego gatunek.

B. Wybór gatunku.

Przy wyborze gatunku papieru należy ustalić okres czasu oraz warunki w jakich papier będzie używany, cel jakiemu papier ma służyć.

Należy zatem wiedzieć, czy druki lub pisma używane będą przez okres dłuższy, czy po takim lub innym okresie będą niszczone, czy też składane do archiwum, czy są to ważne dokumenty urzędowe lub państwowe, o znaczeniu międzynarodowem lub historycznem, archiwalne egzemplarze czasopism i t. d.

(Należy tu mieć na uwadze „Przepisy o przechowywaniu akt w urzędach administracji rządowej“, ogłoszone w „Monitorze Polskim“ Nr. 2 z 1932 r. § 1 i § 2).

P a p i e r d r z e w n y — trwa w warunkach normalnych lat 5 — użyty więc być może na pisma i druki o małem znaczeniu, bruljony (koncepty), pokwitowania, sprawozdania, wykazy perjodyczne, koperty i t. p. oraz wydawnictwa, okres aktualności, których nie przekracza lat 10-ciu;

p a p i e r p ó ł d r z e w n y — trwa w warunkach normalnych 10 lat i winien być używany na pisma i druki o niewielkiem znaczeniu, czystopisy pism urzędowych, rachunki, księgi rachunkowe, materjałowe i t. p. oraz wydawnictwa urzędowe, okres aktualności których nie przekracza lat 25-ciu;

p a p i e r ć w i e r ć d r z e w n y — trwa w warunkach normalnych lat 25 i przeznaczony jest do produkcji ksiąg buchalteryjnych, na druki i pisma o większem znaczeniu oraz wydawnictwa, okres aktualności których sięga lat 50-ciu;

p a p i e r c e l u l o z o w y — trwa w warukach normalnych 50 lat i przeznaczony jest na pisma i druki o większem znaczeniu, luksusowe wydawnictwa państwowe oraz na druki i pisma wymagające reprezentacyjnego wyglądu i t. p.;

p a p i e r p ó ł s z m a c i a n y—trwa w warunkach normalnych lat 100. Używany być winien na akta i księgi o charakterze dokumentów wieczystych o wielkiem znaczeniu oraz archiwalne egzemplarze czasopism i wydawnictw urzędowych;

p a p i e r s z m a c i a n y — ma okres trwania wielowiekowy, używany więc być może na akta wybitnej wagi i księgi o znaczeniu dokumentów państwowych i międzynarodowych.

Rozpoznawanie gatunków papieru ćwierćdrzewnego, celulozowego, półszmacianego i szmacianego dokonywane być może doraźnie przez odczytanie znaku wodnego ustalonego norma

PNU-003, a znajdującego się na każdym arkuszu formatu A_4.

C. Wybór odmiany papieru.

O wyborze odmiany decyduje tu sposób wzgl. technika zapisywania lub zadrukowania papieru, a czasem efekt zewnętrzny. Normy PNU rozróżniają zasadniczo dwie odmiany papieru: satynowany i matowy, w zależności od stopnia wygładzenia powierzchni papieru. Odróżnienie stopnia wygładzenia jest trudne, jednakże wprawne palce, przez porównanie z arkuszem wzorcowym, mogą określić stopień wygładzenia dość dokładnie. Zaznaczyć należy, że satynaż (wygładzenie) papieru po dłuższem leżeniu w powietrzu wilgotnem znika. Bardzo mocne wygładzenie daje silne reflekty zwłaszcza przy silniejszym świetle, powodujące przy pracy drażnienie oczu.

Przez odmiany papieru rozumieć należy zatem przedewszystkiem sposób wykończenia powierzchni. Poza wygładzeniem mogą też odmiany dotyczyć innych elementów jak np. grubość w bibule atramentowej (suszkowa, biurkowa), grubość i powierzchnia w bibułce przebitkowej i pelurze i t. p., których odmiany ustalają normy szczegółowe.

Papiery matowe — powinny być z reguły przeznaczone na druki; matowy winien być papier gazetowy i na wydawnictwa urzędowe nieilustrowane, odpowiada on bowiem najbardziej technice drukarskiej. Papiery matowe mogą być również wypełniane ołówkiem, na maszynie i przez kalkę;

Papiery satynowane — przeznaczone są w zasadzie do zapisywania atramentem oraz na ilustrowane wydawnictwa urzędowe.

D. Wybór gramatury.

Gramatura decyduje o praktycznej użyteczności papieru i jego cenie. Każdy gatunek papieru może mieć różną grubość. Jednakże grubość papieru nie jest jego cechą, lecz tylko względną i zależną od techniki wytwórczej. 50 gr masy papierowej można sprasować na arkusz o grubości 0,1 mm i na arkusz o grubości 0,04 mm: dlatego podstawą do wyboru papieru według grubości jest jego gramatura, czyli ciężar arkusza o powierzchni 1 m^2. Ustalenie gatunku papieru, bez równoczesnego podania jego gramatury mija się z celem, bo dopiero wskazanie gramatury danego gatunku stanowi o wyborze właściwym.

Ogólnie kierować się należy zasadą wyboru gramatury najniższej z pośród tych, które odpowiadają stawianym papierowi wymaganiom.

Normy PNU ustalają najniższą i najwyższą granicę gramatury poszczególnych gatunków oraz wskazują, w jakim postępie, poczynając od gramatury najniższej — mogą one być różniczkowane przez wytwórnie.

W granicach tych gramatur ustala norma skalę, określoną zgóry pewnym postępem stałym, który np. dla papieru pisarskiego daje następujące gramatury.

GATUNEK	40	45	50	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150
drzewny . . .	x	x	x	x	x	x	x	x					
półdrzewny . .	x	x	x	x	x	x	x	x					
ćwierćdrzewny.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
celuloz. . . .	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
półszmac. . .	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

W ten sposób zestawić możemy tabele i dla innych rodzajów papieru. Niektóre rodzaje lub gatunki mogą mieć tylko jedną gramaturę, aby przez to wyłączyć jakąkolwiek różnicę w wyborze papieru o ograniczonem lub specjalnem przeznaczeniu, jak np. papieru gazetowego (PNU-008) lub bibuły atramentowej (PNU-012).

Dla wyboru właściwej gramatury duże znaczenie ma format użytkowy papieru oraz rodzaj pracy, jaki ma spełniać. Ogólnie stwierdzić można, że im większy będzie format użytkowy papieru, tem wyższa w zasadzie powinna być jego gramatura.

Ponieważ ścisłe uzyskanie odpowiedniej gramatury papieru w wytwórniach nie jest możliwe— normy przewidują tolerancje, t. zn. zezwalają na pewne odchylenia wgórę i wdół.

Procent tolerancji dla papierów barwionych jest wyższy niż dla papierów niebarwionych, a to dlatego, że dla uzyskania koloru dodawane są do masy papieru barwniki, które ciężar jego czynią zmiennym. Uwzględnienie przy odbiorze odchyleń w ciężarze (tolerancyj) jest więc dopuszczalne zgodnie z normą PNU-001.

Ogólnie przyjąć można, że niezależnie od wytrzymałości papieru o której stanowi skład masy, moc papieru jest wyższa im większa jest jego grubość (gramatura).

Pewną orjentacją dla szukających właściwej gramatury danego papieru wg. norm PNU— dać mogą zestawione tu na str. 9 tabele, które w przykładowej formie wskazują gramatury szczególnie nadające się dla danego formatu (papier pisarski i drukowy Tabl. I) wzgl. zastosowania (Papier pakowy Tabl. II). Najwłaściwszą gramaturę oznacza litera x, a dopuszczalne dla danego formatu wzgl. zastosowania — litera c.

Prosty sposób sprawdzania przydatności gramatury papieru w pożądanym formacie zwłaszcza w niższych gatunkach stanowi próba elastyczności papieru, t. zn. możność utrzymania arkusza papieru w ręce bez jego opadania bezwładnego. Gramatura, przy której papier nie zwija się i nie opada powinna być wystarczająca.

TABL. I: papier pisarski — P, papier drukowy — D.

Gramatura:	A1		A2		A3		A4		A5		A6		A7	
	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D	P	D
40											O	O	O	O
45										O	X	X	X	X
50									O	X	O	O	O	O
60								O	X	O				
70								X	O					
80							O	O						
90						O	X							
100						X	O							
110					O	O								
120					X									
130	O	O	O	O	O									
140	X	X	X	X										
150	O	O	O	O										

TABL. II.

Gramatura:	Kartoteki				Teczki i okładki			Koperty			
	A3	A4	A5	A6	B3 C3	B4 C4	B5 C5	B3 C3	B4 C4	B5 C5	B6 C6
80											O
90											X
100										O	O
120				O					O	X	
140				X					X	O	
160				O					O		
180			O				O	O			
200			X				X	X			
250		O	O			O	O	O			
300	O	X			O	X					
350	X	O			X	O					
400	O				O						

Dla druków przebitkowych wzgl. papierów na kopje do pisania maszynowego, należy dobierać gramaturę w/g ilości przebitek, mianowicie: przy 4-ch przebitkach — 40 g, przy 8-miu przeb. — 30 g, przy 12-u przeb. — 20 g.

Przy decydowaniu gramatury uwzględnić również należy sposób używania papieru, gdyż inną gramaturę powinna mieć kartoteka, inną druk przebitkowy, inną arkusz pracujący luzem a jeszcze inną arkusz w księdze, zeszycie lub bloku.

Skala przyjętych gramatur jest tak wielka, że musi pomieścić w sobie wszystkie potrzeby urzędów.

IV. Badania wytrzymałościowe.

Poszczególne normy wskazują warunki wytrzymałościowe jakimi odpowiadać muszą normy gatunków papieru.

Z pośród warunków tych—długość samozrywająca określa wytrzymałość papieru. Stoi ona w ścisłym związku z gatunkiem papieru. Stopień łamliwości papieru, co jest ważne dla papierów często przeginanych (teczki), określa jego moc. Wysokość stopnia łamliwości wiąże się również z gatunkiem papieru i jego gramaturą.

V. Klejenie papieru.

Ma na celu przystosowanie papieru do pisania atramentem wzgl. uodpornienie go przeciwko działaniu wpływów zewnętrznych (wilgoci, brudu i t. p.). Klejenie polega na przesycaniu masy papieru w czasie jego produkcji substancją, zwaną mydłem żywicznem.

W zależności od stopnia nasycenia masy papieru klejem rozróżniamy klejenie pełne (1/1), połowiczne (1/2), ćwierćklejenie (1/4). Papiery wcale nienasycone klejem zwą się papierami nienaklejonemi (klejenie O).

W niektórych rodzajach papieru może być klejenie podwójne t. j. poza klejeniem w masie, klejenie powierzchniowe.

E. Wybór formatu.

Właściwe formaty wskazują poszczególne normy, a ich zestawienie zawierają normy Polskiego Komitetu Normalizacyjnego (PKN) PN-o-102 i o-103 oraz „Wskazówki dla opracowujących druki“, wydane przez Prezydjum Rady Ministrów.

VI. Barwa papieru.

Niebarwiony papier pisarski, drukowy i gazetowy powinien mieć kolor naturalny lekkokremowy. Papier zbyt wybielony (śnieżno-biały) ma osłabioną strukturę (wskutek chlorowania), jest mniej trwały, a w pracy nużący dla oczu.

Śnieżno-biały kolor papieru otrzymuje się także przez domieszkę odpowiednich chemikaljów, co podnosi jego ciężar i w porównaniu z papierem barwy naturalnej, przy tej samej grubości, zwiększa jego gramaturę.

Zarówno pismo odręczne jak i druk na papierze lekko kremowym posiada dużą wyrazistość i nie daje zbyt ostrych kontrastów męczących wzrok, jak to ma miejsce z papierem śnieżno białym lub białym, mocno satynowanym.

To też pierwszeństwo przy wyborze papierów powszechnie używanych należałoby oddać papierom o kolorze naturalnym.

Z wyglądem papieru wiąże się stan rozdrobnienia (zmielenia) jego masy t. j. przezrocza, co można stwierdzić przy oglądaniu papieru pod światło. Im drobniejsza będzie masa, tem przezrocze papieru jest równiejsze i mniej chmurkowate.

VII. Uszkodzenie mechaniczne.

Uszkodzenie mechaniczne ustala norma PNU-002 pkt. 2d.

VIII. Wzorce papieru.

Ustalenie wzorców papieru, któreby mogły stanowić stałe wzory wzgl. próby do umów między dostawcą i odbiorcą—nie jest możliwe. Diatego normy PNU przewiduja zasadę, że barwę, czystość i wykończenie powierzchni papieru ustalają wzorce jakie w każdym poszczególnym wypadku przyjmą wzajemnie dostawca i odbiorca.

Uwagi końcowe.

Wprowadzenie w życie Polskich Norm Urzędowych i dostosowanie do nich produkcji fabryk papieru wymaga pewnego czasu. W okresie przejściowym t. zn. do końca 1934 roku — kupujący nie zawsze znajdzie u dostawcy papier normalny, dlatego też należy go zamawiać wcześniej, szczególnie w wypadku kupna większej ilości, przyczem papieru który nie będzie odpowiadał normom PNU — przyjmować nie należy.

Dotychczasowe zapasy papieru należy zużyć do końca b. r. wszystkie zaś druki sporządzone na papierze nienormalnym — do dnia 31 marca 1935 r.

86.

OKÓLNIK Nr. 49

z dnia 6 kwietnia 1934 r.

o klasyfikowaniu koni „T“ na podgrupy — odnotowywanie w ewidencji.

(Nr. Wojsk. J-1-4-1).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, oraz P. P. Starostów.

Dla większego sprecyzowania w ewidencji wartości użytkowej koni sklasyfikowanych jako

taborowe, Ministerstwo Spraw Wojskowych zarządziło, aby Rejonowi Inspektorzy Koni w czasie dorocznych przeglądów koni, począwszy od r. b., dokonywali różniczkowania koni tego typu na kilka podgrup, mianowicie na: „T—(a)“ (silniejsze), „T — (w)“ (roślejsze), „T“ (słabsze) i „T—(hucuł)“ (huculskie).

W związku z powyższem zarządzam, aby funkcjonarjusze zarządów gmin, prowadzący podczas przeglądu koni księgi ewidencyjne, w wypadkach sklasyfikowania konia przez R. I. K., jako „T“, wpisywali w rubryce 15-tej księgi ewidencyjnej koni „Z“ („klasyfikacja wojskowa — tabor“) — zamiast jak obecnie kreski — odnośną podgrupę t. j.: T—(a), T—(w), T, lub T—(hucuł).

Oznaczanie w sposób powyższy klasyfikacji koni taborowych obowiązuje również przy dalszem prowadzeniu zmian w księgach ewidencyjnych, przyczem w tych wypadkach należy wpisy dokonywać na podstawie odnośnej adnotacji w dowodzie tożsamości koni.

Otrzymuje
do wiadomości Min. Spraw Wojskowych — Dep. Uzupełnień.

(—) *Bronisław Pieracki*
MINISTER

A.

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

87.

PISMO OKÓLNE
z dnia 4 kwietnia 1934 r.
w sprawie zbiórki T-wa „Tarbut“
(Nr. Ap. 2-54.)

Do
P. P. Wojewodów i Starostów na obszarze województw centralnych i wschodnich.

Żydowskie Stowarzyszenie Oświatowo-Kulturalne „Tarbut“ w Polsce prowadziło w latach ubiegłych zbiórkę publiczną na podstawie pozwoleń, wydawanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

W r. b., wobec wejścia w życie ustawy z dnia 15 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 162), która w pewnym stopniu odmiennie ustaliła właściwość władz przy udzielaniu pozwoleń na zbiórki publiczne, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie uważało za możliwe wydanie Stow. „Tarbut“ pozwolenia w drodze zarządzenia Ministerstwa, a to również z tego powodu, że wymienione Stowarzyszenie przeprowadza zbiórkę w postaci jednodniowej sprzedaży znaczków w różnych terminach na terenie poszczególnych miast, w których istnieją oddziały tego Stowarzyszenia. Wobec tego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych skierowało petentów w sprawie pozwoleń na powyższą akcję do właściwych władz miejscowych.

Z uwagi na owocną działalność Stowarzyszenia „Tarbut“ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa za możliwe zalecić P. P. Wojewodom (Starostom) przychylne w miarę możności ustosunkowywanie się do zamierzeń omawianego Stowarzyszenia co do przeprowadzania dorocznej jednodniowej akcji zbiórkowej.

(—) *Weissbrod*
DYREKTOR DEPARTAMENTU

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 28 marca Nr. 26 Rok 1934

Poz. 195. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji międzynarodowej konwencji telekomunikacyjnej wraz z regulaminami: telegraficznym, telefonicznym, radjokomunikacyjnemi i odnośnemi załącznikami, podpisanych w Madrycie w grudniu 1932 r.

Poz. 196. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji porozumienia między Polską a Norwegją w formie wymiany not z dnia 21 marca 1933 r. o cleniu syropu i melasy.

Poz. 197. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji protokółu między Polską a Szwecją, dotyczącego stosunków handlowych pomiędzy obydwoma krajami, podpisanego wraz z aneksami A i B w Warszawie, dnia 21 października 1933 r.

Poz. 198. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi w województwie poznańskiem.

Poz. 199. Ustawa z dnia 9 marca 1934 r. o ustalaniu granic nieruchomości ziemskich przy przebudowie ustroju rolnego.

Art. 1. (1) Ustalanie granic nieruchomości ziemskich przy przebudowie ustroju rolnego następuje przez:

1) wznawianie granic na podstawie istniejących dowodów pomiarowych i starych znaków granicznych, lub

2) rozgraniczanie nieruchomości na podstawie zgodnych oświadczeń obu stron lub na podstawie oświadczenia jednej ze stron, jeżeli druga strona oświadczenia nie złoży.

(2) Czynności, związane z ustalaniem granic, wykonywają mierniczowie, prowadzący prace pomiarowe przy przebudowie ustroju rolnego.

Art. 2. Prawomocne orzeczenia właściwych władz, wydawane w wyniku przebudowy ustroju rolnego, a dotyczące nieruchomości ziemskich, których granice zewnętrzne zostały ustalone w toku tej przebudowy, mają co do ustalenia tych granic moc wyroków sądowych. Postanowienie to stosuje się również do spraw, zakończonych przed wejściem w życie ustawy niniejszej, jeżeli przed wejściem w życie ustawy niniejszej nie został wszczęty spór sądowy o ustalenie granic.

Art. 3. W przypadkach, w których co do granic toczy się spór sądowy, mierniczy upoważniony jest do spisania pomiędzy stronami ugody, która ma moc ugody sądowej.

Art. 4. W razie złożenia przez strony w toku rozgraniczenia gruntów oświadczeń sprzecznych co do granic władze, dokonywające przebudowy ustroju rolnego, uprawnione są do wszczęcia postępowania sądowego celem ustalenia granic.

Art. 5. (1) Wniosek o ustalenie granic należy wnieść do sądu grodzkiego miejsca położenia nieruchomości. Sąd orzeka w trybie postępowanie niespornego (incydentalnego).

(2) Po uprawomocnieniu się orzeczenia sąd prześle odpis orzeczenia wraz z aktami sprawy władzy, dokonywającej przebudowy ustroju rolnego, która zarządzi ustalenie granicy na gruncie i sporządzenie planów.

Art. 6. Rozporządzenie Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych, Sprawiedliwości oraz Spraw Wewnętrznych określi:

1) szczegółowe zasady postępowania przy ustalaniu granic;

2) typ znaków granicznych oraz sposób ochrony tych znaków.

Art. 7. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1934 r. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o rozgraniczeniu nieruchomości ziemskich przy przebudowie ustroju rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 319).

Poz. 200. Ustawa z dnia 10 marca 1934 r. w sprawie zmian w ustawie z dnia 9 marca 1932 r. o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej.

Poz. 201. Ustawa z dnia 10 marca 1934 r. o zmianie ustawy z dnia 6 lipca 1923 r. w przedmiocie honorowego dożywotniego uposażenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Poz. 202. Ustawa z dnia 10 marca 1934 r. o zniesieniu ustroju miejskiego w mieście Szereszowie w powiecie prużańskim, województwie poleskiem.

Poz. 203. Ustawa z dnia 10 marca 1934 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych.

Poz. 204. Akt dodatkowy do konwencji międzynarodowej, podpisanej w Bernie dnia 23 października 1924 r., dotyczącej przewozu towarów kolejami żelaznemi, sporządzony w Bernie dnia 2 września 1932 r.

Poz. 205. Oświadczenie Rządowe z dnia 26 lutego 1934 r. w sprawie złożenia przez Polskę i inne państwa dokumentów ratyfikacyjnych oraz zgłoszenia przystąpień do aktu dodatkowego do międzynarodowej konwencji, dotyczącej przewozu towarów kolejami żelaznemi.

Poz. 206. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 marca 1934 r. o powiększeniu ilości stanowisk notarjuszów w okręgu Sądu Okręgowego w Płocku.

Poz. 207. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 marca 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych o zmianie § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 listopada 1929 r. o ruchu cudzoziemców.

Na podstawie art. 23 ust. 2 i art. 25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 sierpnia 1926 r. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 465) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 listopada 1929 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 575) § 4 otrzymuje następujące brzmienie:

„W przypadku, gdy urząd konsularny ma podstawę do przypuszczania, że pobyt cudzoziemca w Rzeczypospolitej może zagrażać interesowi publicznemu ze względu na osobę cudzoziemca lub cel jego pobytu, — powinien zwrócić się do właściwej powiatowej władzy administracji ogólnej w celu uzyskania zgody na wydanie wizy pobytowej. Odmowa takiej zgody jest dla urzędu konsularnego wiążąca.

Właściwość powiatowej władzy administracji ogólnej ustala się:

a) podług miejsca położenia nieruchomości, jeżeli cel pobytu dotyczy nieruchomości,

b) podług miejsca położenia przedsiębiorstwa lub jego zakładu, jeżeli cel pobytu dotyczy przedsiębiorstwa lub jego zakładu,

c) podług miejsca, w którem ma być osiągnięty cel pobytu, jeżeli nie dotyczy on ani nieruchomości, ani przedsiębiorstwa lub jego zakładu.

W przypadku, gdy nieruchomość, przedsiębiorstwo, lub jego zakład znajdują się na obszarze kilku powiatów albo gdy cel pobytu ma być osiągnięty w kilku powiatach, urząd konsularny powinien zwrócić się o wyrażenie zgody na wydanie wizy pobytowej do tej powiatowej władzy administracji ogólnej, na której obszarze działania cudzoziemiec zamierza dla osiągnięcia celu pobytu przeważnie przebywać.

W m. st. Warszawie władzą, właściwą dla wyrażania zgody na wydanie wizy pobytowej, jest Komisarz Rządu m. st. Warszawy".

§ 2. Do spraw, wszczętych przed wejściem w życie rozporządzenia ninicjszego, należy stosować § 4 w dotychczas obowiązującem brzmieniu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dniu ogłoszenia.

Poz. 208. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 24 marca 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie zniesienia ekspozytur urzędów wojewódzkich.

Na podstawie art. 17 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 październik 1933 r. o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej i organizacji komisyj ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 635) zarządza się co następuje:

§ 1. Znosi się Ekspozyturę Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego z siedzibą w Piotrkowie i Ekspozyturę Urzędu Wojewódzkiego Nowogródzkiego z siedzibą w Grodnie i włącza się je w skład właściwych urzędów wojewódzkich.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1934 r. Z dniem tym traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 8 stycznia 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o organizacji ekspozytur urzędów wojewódzkich i trybie załatwiania w nich spraw (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 107).

---

z 29 marca Nr. 27 Rok 1934

Poz. 209. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji porozumienia celnego pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad w formie wymiany not z dnia 18 września 1933 r. i 9 października 1933 r.

Poz. 210. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji konwencji między Rzecząpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad o spławie materjałów drzewnych na rzekach granicznych, podpisanej wraz z protokółem końcowym w Warszawie dnia 19 czerwca 1933 r.

Poz. 211. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji protokółu dodatkowego do konwencji między Rzecząpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad z dnia 19 czerwca 1933 r. o spławie materjałów drzewnych na rzekach granicznych, podpisanego w Moskwie dnia 9 lipca 1933 r.

Poz. 212. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji układu dodatkowego do

traktatu handlowego z dnia 30 grudnia 1922 r. pomiędzy Polską a unją celną belgijsko-luksemburską, podpisanego w Brukseli wraz z listami A i B dnia 10 czerwca 1933 r.

Poz. 213. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych z dnia 9 września 1886 r., przejrzanej w Berlinie dnia 13 listopada 1908 r. i w Rzymie dnia 2 czerwca 1928 r.

Poz. 214. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji porozumienia handlowego prowizorycznego między Polską a Czechosłowacją, podpisanego w Pradze dnia 6 października 1933 r.

Poz. 215. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji porozumienia między Polską a Czechosłowacją w formie wymiany not z dnia 30 listopada i z dnia 13 grudnia 1933 r. o przedłużeniu prowizorycznego porozumienia handlowego między Polską a Czechosłowacją z dnia 6 października 1933 r.

Poz. 216. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji konwencji między Polską a Argentyną o odszkodowania za wypadki przy pracy, podpisanej w Buenos-Aires dnia 17 marca 1932 r.

Poz. 217. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji konwencji w sprawie niektórych zagadnień, dotyczących konfliktów ustaw w materji obywatelstwa, oraz protokółu, dotyczącego wypadku bezpaństwowości, podpisanych w Hadze dnia 12 kwietnia 1930 r.

Poz. 218. Ustawa z dnia 5 marca 1934 r. w sprawie ratyfikacji konwencji o sposobie opodatkowania obcokrajowych pojazdów mechanicznych, podpisanej w Genewie dnia 30 marca 1931 r. wraz z protokółem dodatkowym i jednym załącznikiem.

Poz. 219. Ustawa Skarbowa z dnia 13 marca 1934 r. na okres od 1 kwietnia 1934 r. do 31 marca 1935 r.

---

z 31 marca Nr. 28 Rok 1934

Poz. 220. Ustawa z dnia 13 marca 1934 r. o oddaleniu budowli, składów, zadrzewienia i robót ziemnych od linij kolejowych oraz o pasach ochronnych przeciwpożarowych i zasłonach odśnieżnych.

Art. 1. (1) Budowle ogniotrwałe można wznosić lub przebudowywać w odległości nie mniej niż 4 m, budowle nieogniotrwałe o ogniotrwałem pokryciu dachów w odległości nie mniejszej niż 20 m, budowle nieogniotrwałe o nieogniotrwałem pokryciu dachów i budowle, przeznaczone na składy materjałów łatwopalnych, w odległości nie mniejszej niż 30 m od osi najbliższego toru kolejowego. Przepisu powyższego, o ile dotyczy on budowli ogniotrwałych, nie stosuje się, jeżeli tory kolejowe są położone w wykopie o głębokości ponad 7 m.

(2) Budowle ogniotrwałe, przeznaczone na zakłady o większych paleniskach, jak kuźnie, odlewnie, suszarnie i t. p., można wznosić lub przebudowywać w odległości nie mniejszej niż 8 m od osi najbliższego toru kolejowego.

(3) Składy materjałów łatwopalnych, nie zabezpieczone przed iskrami parowozów, jak również przedmioty łatwopalne, powinny być oddalone co najmniej o 40 m od osi najbliższego toru kolejowego. Postanowienie to nie dotyczy zbiorów ziemiopłodów w czasie ich uprzątania z pola.

Art. 2. Przy stawianiu składów olejów mineralnych, niezależnie od postanowień prawa budowlanego i przemysłowego oraz wydanych na ich podstawie rozporządzeń, a w szczególności przepisów o przechowywaniu i magazynowaniu olejów mineralnych przez zakłady przemysłowe, obowiązują następujące postanowienia:

1) Składy olejów mineralnych I i II klasy niebezpieczeństwa, określonych w powołanych wyżej przepisach, o pojemności do 50 tonn, można stawiać w odległości nie mniejszej niż 30 m od osi najbliższego toru kolejowego lub od budowli, służących celom eksploatacji kolei; przy pojemności takich składów ponad 50 tonn wskazaną odległość należy zwiększyć co najmniej do 50 m.

2) Składy olejów mineralnych III klasy niebezpieczeństwa o pojemności do 50 tonn można stawiać w odległości nie mniejszej niż 10 m od osi najbliższego toru kolejowego lub od budowli, służących celom eksploatacji kolei; przy pojemności takich składów ponad 50 tonn wskazaną odległość należy zwiększyć co najmniej do 20 m.

Art. 3. Jeżeli tory kolejowe są położone na nasypach, odległość budowli nieogniotrwałych, składów materjałów łatwopalnych, jako też składów olejów mineralnych od osi najbliższego toru kolejowego należy zwiększyć o 1,5 h, przyczem „h" jest różnicą poziomów krawędzi torowiska i terenu budowli; zwiększenie takie nie powinno przekraczać dwukrotnych odległości, określonych w art. 1 i 2.

Art. 4. Właściwa władza może, w przypadkach wyjątkowych po uzgodnieniu warunków z zarządem kolei, udzielać pozwoleń na wznoszenie lub przebudowywanie budowli i składów w odległości mniejszej od ustalonej w artykułach poprzedzających.

Art. 5. (1) W odległości mniejszej niż 4 m od granicy gruntu, będącego w zarządzie kolei, nie wolno robić rowów i wykopów dla wydobywania gliny, piasku, żwiru, kamieni, torfu i t. p. lub dla innego celu.

(2) Zarządowi kolei służy prawo zwiększenia lub zmniejszenia wymienionej w ust. (1) odległości w przypadkach, uzasadnionych właściwościami geologicznemi gruntu.

(3) Jeżeli na roboty, wymienione w ust. (1), wykonywane w odległości 4 do 20 m od granicy gruntu, będącego w zarządzie kolei, wymagane jest zezwolenie władzy administracji ogólnej, ma ona przed wydaniem zezwolenia zasięgnąć opinji właściwego zarządu kolei.

(4) Ograniczenia prawa poszukiwania i robót górniczych w pobliżu torów kolejowych normuje prawo górnicze.

Art. 6. (1) Grunty można zadrzewiać (zakrzewiać) w odległości nie mniejszej niż 15 m od osi toru kolejowego.

(2) W przypadkach potrzeby usunięcia zadrzewienia (zakrzewienia), pogarszającego widzialność sygnałów i pociągów na przejazdach lub powodującego zaspy śnieżne, powiatowa władza administracji ogólnej na wniosek zarządu kolei — po wysłuchaniu stron co do celowości usunięcia zadrzewienia (zakrzewienia) — zarządzi usunięcie zadrzewienia (zakrzewienia) za odszkodowaniem, ustalonem w trybie, określonym w art. 8.

(3) Jeżeli chodzi o usunięcie zadrzewienia (zakrzewienia) z państwowych gruntów leśnych dla celów kolei państwowych, zarząd kolei zwraca się bezpośrednio do władzy, pod której zarządem grunty te pozostają.

(4) Zarząd kolei może w przypadkach wyjątkowych zezwalać na zadrzewienie (zakrzewienie) gruntów oraz na pozostawienie zadrzewienia (zakrzewienia) w odległości mniejszej od wymienionej w ust. (1).

Art. 7. (1) Zarząd kolei ma prawo za odszkodowaniem ustalonem w trybie, określonym w art. 8, urządzać i utrzymywać na obcym gruncie pasy ochronne przeciwpożarowe i zasłony odśnieżne.

(2) Koszty urządzenia i utrzymywania pasów ochronnych przeciwpożarowych i zasłon odśnieżnych ponosi zarząd kolei, jednakże w przypadkach, gdy zadrzewienia (zakrzewienia), powodujące potrzebę pasów ochronnych przeciwpożarowych, powstały po wybudowaniu kolei, urządzenie i utrzymanie tych pasów oraz związane z tem koszty obciążają właścicieli zadrzewionych (zakrzewionych) gruntów.

(3) Sposób urządzania i utrzymywania pasów ochronnych przeciwpożarowych i zasłon odśnieżnych określi rozporządzenie Ministra Komunikacji, wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

(4) Właściciele i użytkownicy gruntów, przylegających do kolei, są obowiązani dozwolić organom kolejowym wstępu na te grunty dla urządzenia i utrzymywania na nich pasów ochronnych przeciwpożarowych i zasłon odśnieżnych.

Art. 8. (1) Wysokość odskodowania (art. 6 ust. (2) i art. 7 ust. (1)) ustala zarząd kolei w drodze porozumienia z osobami interesowanemi. W razie niedojścia do porozumienia wysokość odszkodowania określa sąd.

(2) Wysokość odszkodowania za usunięcie zadrzewienia (zakrzewienia) z państwowych gruntów leśnych dla celów kolei państwowych (art. 6 ust. (3)) i za urządzanie pasów ochronnych przeciwpożarowych i zasłon odśnieżnych na tych gruntach (art. 7 ust. (1)) ustala się według zasad, obowiązujących w administracji lasów państwowych.

(3) Ustalanie wysokości odszkodowania nie wstrzymuje wykonania zarządzeń i robót, przewidzianych w art. 6 ust. (2) i (3) oraz w art. 7 ust. (1) i (4).

(4) Osobom, które naruszyły przepisy art. 1, 2, 3, 5 ust. (1), art. 6 ust. (1), nie należy się odszkodowanie za szkody, powstałe z powodu naruszenia tych przepisów.

Art. 9. W razie wykonywania budowli lub jakichkolwiek urządzeń i robót wzdłuż linij kolejowych wbrew przepisom ustawy niniejszej lub przepisom, na jej podstawie wydanym, właściwa władza na wniosek zarządu kolei zarządzi na koszt winnego doprowadzenie otoczenia kolei do stanu zgodnego z powyższemi przepisami.

Art. 10. Kto wznosi lub przebudowuje budowle lub składy, wykonywa roboty ziemne lub zadrzewia (zakrzewia) grunty wbrew przepisom ustawy niniejszej lub rozporządzeń, wydanych na jej podstawie, karany będzie w drodze administracyjnej aresztem do dwóch tygodni lub grzywną do 500 złotych, jeżeli nie podlega ukaraniu w myśl art. 399 — 407 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202).

Art. 11. (1) Przepisy ustawy niniejszej nie dotyczą torów, służących wyłącznie do użytku zakładów przemysłowych oraz do innego użytku prywatnego, kolei miejskich, jako też kolei użytku publicznego trakcji niemechanicznej (konnej).

(2) Przepisy art. 1 ust. (1) i (3) oraz art. 2 nie dotyczą kolei o silniku mechanicznym nieparowym.

(3) Przepisy art. 1, 2, 3, 5 i 6 nie dotyczą budowli, składów, zadrzewienia i robót ziemnych, wykonywanych przez zarząd kolei na te-

renie kolejowym, oraz składania materjałów teletechnicznych tudzież robót, wykonywanych przez przedsiębiorstwo państwowe „Polska Poczta, Telegraf i Telefon".

Art. 12. (1) Przepisy ustawy niniejszej nie dotyczą budowli i urządzeń, istniejących w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, nie odpowiadających jej przepisom, jeżeli budowle te i urządzenia powstały zgodnie z obowiązującemi dotychczas przepisami i nie zagrażają bezpieczeństwu ruchu kolejowego. Budowli tych nie można rozbudowywać i przebudowywać bez zezwolenia właściwej władzy, uzgodnionego z zarządem kolei.

(2) W przypadkach, gdy po wejściu w życie ustawy niniejszej zajdzie konieczność usunięcia istniejących budowli ze względów bezpieczeństwa ruchu kolejowego, usunięcie to może być dokonane tylko w drodze przeprowadzenia postępowania wywłaszczeniowego na zasadach ogólnych.

Art. 13. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Komunikacji i Ministrowi Spraw Wewnętrznych stosownie do zakresu ich działania w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 14. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1934 r.

(2) Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy, wydane w przedmiotach, unormowanych ustawą niniejszą.

(3) W szczególności tracą moc obowiązującą:

1) dekret niemieckiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Robót Publicznych z dnia 23 lipca 1892 r. o zażegnywaniu niebezpieczeństwa pożaru przy wznoszeniu budowli i składaniu materjałów w pobliżu kolei (Ministerialblatt für die innere Verwaltung 351, EV, B, 93 z 1892 r.);

2) §§ 99 — 101 rozporządzenia cesarskiego o porządku ruchu kolei żelaznych (Eisenbahnbetriebsordnung) z dnia 16 listopada 1851 r. (Dz. u. p. austr. z 1852 r. Nr. 1);

3) §§ 25 — 27 rozporządzenia Ministerstwa Handlu z 25 stycznia 1879 r. (Dz. u. p. austr. Nr. 19);

4) art. 153 ogólnej ustawy z 1906 r. o rosyjskich kolejach żelaznych i załączone doń przepisy o budowlach, składach, robotach ziemnych i zadrzewieniu w pobliżu linji dróg żelaznych wraz z późniejszemi zmianami;

5) art. 1 pkt. 1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 października 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 599) co do wydawania przez Ministra Komunikacji przepisów o oddaleniu od terytorjum kolejowego budynków i składów materjałów oraz o szerokości pasa ogniochronnego.

Poz. 221. Ustawa z dnia 15 marca 1934 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy.

Poz. 222. Ustawa z dnia 15 marca 1934 r. o dodatkowym kredycie na rok 1933/34.

Poz. 223. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 marca 1934 r. o ustaleniu planu parcelacyjnego na rok 1935.

Poz. 224. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. o zasiłku wyrównawczym dla prowizorycznych funkcjonarjuszów administracji lasów państwowych.

Poz. 225. Rozporządzenie Ministrów: Komunikacji, Spraw Wojskowych i Spraw Zagranicznych z dnia 14 marca 1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu oraz Przemysłu i Handlu o przylocie do Polski, przelocie przez Polskę oraz pobycie na obszarze Polski obcych statków powietrznych, jak również o lotach polskich statków powietrznych zagranicę.

Na podstawie art. 2 ust. 2, art. 8 ust. 2 lit. a) i d) i art. 85 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294) zarządza się co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. Za statki powietrzne prywatne w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się wszystkie statki powietrzne, które nie są statkami powietrznemi celnemi, policyjnemi lub wojskowemi.

II. Przylot do Polski i przelot przez Polskę obcych statków powietrznych.

§ 2. Obce prywatne statki powietrzne, wpisane do rejestru lotniczego państw:

a) należących do konwencji, urządzającej żeglugę powietrzną, podpisanej w Paryżu dnia 13 października 1919 r. oraz

b) z któremi Polska zawarła umowy międzypaństwowe o żegludze powietrznej, —

mogą przylatywać do obszaru Polski lub przelatywać ponad tym obszarem przy zachowaniu warunków ustalonych w umowach lotniczych, wymienionych pod lit. a) i b).

§ 3. Obce prywatne statki powietrzne, należące do państw niewymienionych w § 2 pod lit. a) i b), mogą przylatywać do Polski lub przelatywać ponad jej obszarem jedynie na zasadzie uprzedniego zezwolenia, udzielanego przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrami Spraw Zagranicznych i Spraw Wojskowych.

§ 4. (1) Utrzymywanie z Polską stałej komunikacji lotniczej, tak pasażerskiej, jak i pocztowej, przez statki powietrzne, o których mowa w §§ 2 i 3 jest dopuszczalne jedynie na zasadzie specjalnych umów międzypaństwowych, albo na zasadzie koncesyj, udzielonych przez Ministra Komunikacji danemu przedsiębiorstwu lotniczemu, zgodnie z postanowieniami art. 8 ust. 2 lit. d) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o prawie lotniczem (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 294).

(2) Dokonywanie sporadycznych lotów zarobkowych do obszaru Polski lub ponad jej obszarem przez wymienione w §§ 2 i 3 statki powietrzne odbywać się może tylko na zasadzie specjalnych zezwoleń, udzielanych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Spraw Zagranicznych oraz innymi zainteresowanymi ministrami.

§ 5. Obce wojskowe statki powietrzne mogą przylatywać do Polski lub przelatywać ponad jej obszarem jedynie na zasadzie zezwolenia, udzielanego każdorazowo za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych przez Ministra Spraw Wojskowych lub organa przez niego upoważnione.

§ 6. Obce policyjne i celne statki powietrzne mogą przylatywać do Polski lub przelatywać ponad jej obszarem na zasadzie specjalnych umów z odnośnemi państwami, bądź specjalnych zezwoleń, udzielanych przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Spraw Zagranicznych oraz innymi zainteresowanymi ministrami.

§ 7. (1) Przylot do Polski oraz przelot nad Polską obcych statków powietrznych nie posiadających załogi na pokładzie, lecz kierowanych z ziemi jest niedozwolony.

(2) W przypadkach wyjątkowych może Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych i Spraw Zagranicznych oraz innymi zainteresowanymi ministrami zezwolić na przylot lub przelot takiego statku.

§ 8. W celu uzyskania zezwolenia na przylot lub przelot, należy:

1) w przypadkach przewidzianych w § 3 i w § 4 ust. (2) — zwracać się z podaniem do terytorjalnie właściwych placówek polskich zagranicą, których wykaz zostanie zanotyfikowany rządom odnośnych państw przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych,

2) w przypadku przewidzianym w §§ 5, 6 i 7 — zwracać się z podaniem w drodze dyplomatycznej do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

§ 9. W podaniach, o których mowa w § 8, powinny być wyszczególnione:

a) imię, nazwisko, przynależność państwowa, stałe miejsce zamieszkania i adres właściciela lub użytkownika statku;

b) imię, nazwisko, przynależność państwowa, stałe miejsce zamieszkania i adres dowódcy statku, imiona, nazwiska, przynależność państwowa i funkcje pozostałych członków załogi, którzy będą znajdowali się na statku powietrznym w czasie lotu, oraz numery świadectw uzdolnienia i upoważnień (licencyj) dowódcy statku i członków załogi, z zaznaczeniem przez jakie władze dokumenty te zostały wydane,

c) znaki przynależności państwowej i rejestracji statku, jak również rodzaj, kategorja i typ statku powietrznego oraz ilość i typ silników na statku,

d) lotnisko odlotu, cel lotu, data przypuszczalnego odlotu, zamierzony szlak lotu, lotnisko docelowe, przewidziane lądowania pośrednie na obszarze polskim oraz zamierzone miejsca przelotu granic,

e) w przypadku, o którym mowa w § 4 ust. (2) — charakter lotów lub rodzaj i ilość zamierzonych do przewozu towarów, albo też rodzaj pracy zarobkowej, wykonywanej zapomocą statku powietrznego,

f) jeżeli statek zaopatrzony jest w radjostację — typ stacji, moc, rodzaj i zakres fal oraz czy stacja zamierza pracować na obszarze Polski.

§ 10. (1) Zezwolenia na przylot i przelot są wydawane na piśmie, według wzoru, dołączonego do rozporządzenia niniejszego.

(2) Zezwolenia są ważne na okres, na który zostały wydane.

(3) Zezwolenie może być w każdej chwili cofnięte, jeżeli będą tego wymagały interesy bezpieczeństwa Państwa, bezpieczeństwa żeglugi powietrznej lub porządku publicznego, oraz w przypadku niezachowania któregokolwiek z warunków zezwolenia.

(4) Koszty związane z uzyskaniem zezwolenia ponosi osoba interesowana.

§ 11. (1) Pobyt obcych statków powietrznych w granicach Polski dozwolony jest tylko przez okres ważności zezwolenia.

(2) Okres ważności zezwolenia może być na obszarze Polski w przypadkach zasługujących na uwzględnienie, przedłużony przez właściwe władze państwowe.

§ 12. (1) Przylatywać do Polski lub przelatywać nad Polską mogą tylko te obce statki

powietrzne, które zostały dopuszczone do ruchu normalnego w swych państwach macierzystych.

(2) Na dowód powyższego obce statki powietrzne powinny posiadać wyraźne i dobrze widoczne znaki (przynależności państwowej i rejestracji) oraz wszelkie dokumenty, przepisane przez ich państwa macierzyste.

(3) Statki te winny być pilotowane i obsługiwane tylko przez tych członków załogi, którzy do tego zostali uprawnieni przez państwo przynależności statku.

(4) Członkowie załogi tych statków powinni posiadać przepisane dokumenty uprawniające ich do wykonywania czynności członka załogi na pokładzie statków powietrznych.

§ 13. Obce statki powietrzne, dokonywające sporadycznych zarobkowych przylotów do Polski lub przelotów nad Polską (§ 4 ust. (2)), winny posiadać wszelkie dokumenty, wymagane do międzynarodowych lotniczych przewozów handlowych.

III. Stały pobyt prywatnych statków powietrznych obcych na obszarze Polski.

§ 14. (1) Cudzoziemiec, przebywający na obszarze Polski, może za zezwoleniem Ministra Komunikacji posiadać stale na tym obszarze statek powietrzny, zarejestrowany w swem państwie macierzystem. Za stałe posiadanie statku powietrznego na obszarze Polski uważa się posiadanie, przekraczające okres czasu jednego roku.

(2) Celem uzyskania zezwolenia należy wnieść do Ministerstwa Komunikacji podanie, w którem powinny być wyszczególnione następujące dane:

1) imię, nazwisko, przynależność państwowa i miejsce pobytu (adres) cudzoziemca w Polsce,

2) typ statku, z podaniem numerów i dat karty rejestracyjnej i świadectwa sprawności technicznej oraz

3) port stałego postoju statku, obrany przez cudzoziemca na obszarze Polski.

(3) Do podania należy dołączyć:

1) dowód przynależności państwowej osoby interesowanej,

2) kartę rejestracyjną i świadectwo sprawności technicznej statku powietrznego, wystawione przez państwo macierzyste statku, wreszcie

3) dowód uiszczenia opłaty celnej wwozowej od statku powietrznego, jeżeli statek jest pochodzenia zagranicznego, a opłata celna nie została pobrana przy wwozie statku do polskiego obszaru celnego.

(4) Jeżeli osoba, wnosząca podanie, jest osobą prawną, należy zamiast danych przewidzianych w punkcie 1) ust. (2), wyszczególnić nazwę i siedzibę osoby prawnej oraz imiona, nazwiska, przynależność państwową i miejsce zamieszkania lub pobytu na obszarze Polski osób, działających w imieniu danej osoby prawnej, jak również przedstawić dowód dopuszczenia działalności tej osoby na obszarze Polski (upoważnienie władz rządowych, wyciąg z rejestru handlowego lub t. p.).

§ 15. (1) Udzielenie zezwolenia na stały pobyt obcego statku powietrznego zaznacza się na świadectwie sprawności technicznej tego statku.

(2) Udzielenie zezwolenia dla statku obcego, posiadającego świadectwo sprawności technicznej, którego ważność już wygasła, może nastąpić dopiero po zbadaniu zdolności tego statku do lotu zgodnie z obowiązującemi w tej sprawie przepisami polskiemi.

(3) Jeżeli badany statek powietrzny świadectwa takiego wogóle przedtem nie posiadał, należy wydać dla tego statku polskie świadectwo sprawności technicznej, z zaznaczeniem na niem, że zostało ono wystawione dla statku powietrznego, który uzyskał prawo stałego pobytu na obszarze Polski.

(4) Ważność wystawionego zgodnie z ust. (3) polskiego świadectwa sprawności technicznej oraz przedłużenia ważności obcego świadectwa sprawności technicznej ust. (2) ogranicza się do obszaru Polski.

§ 16. (1) Obcy statek powietrzny, któremu zezwolono na stały pobyt na obszarze Polski, może być pilotowany i obsługiwany jedynie przez tych członków załogi, którym prawa takie zostaną przyznane przez Ministerstwo Komunikacji, zgodnie z obowiązującemi przepisami polskiemi o członkach załogi statków powietrznych.

(2) Przyznanie uprawnień, o których mowa w ust. (1) powinno być zaznaczone na upoważnieniu (licencji) członka załogi.

§ 17. (1) Obce statki powietrzne, uprawnione do stałego pobytu na obszarze Polski, podlegają kontroli technicznej, obowiązującej polskie statki powietrzne na tym obszarze.

(2) Właściciele lub użytkownicy statków obcych obowiązani są do zawiadamiania Ministerstwa Komunikacji o każdej zmianie portu stałego postoju na obszarze Polski oraz o wyprowadzeniu statku powietrznego zagranicę na stałe.

(3) Zawiadomienia te powinny być uskutecznione w ciągu 14 dni od chwili zmiany portu

stałego postoju lub wyprowadzenia statku zagranicę na stałe.

§ 18. Postanowienia §§ 14 — 17 nie stosują się do obcych statków powietrznych, utrzymujących z Polską regularną komunikację powietrzną na zasadzie umów międzynarodowych lub koncesyj.

§ 19. (1) Obce statki powietrzne, przebywające czasowo na obszarze Polski oraz cudzoziemcy, stanowiący załogę tych statków, mogą być w celu przedłużenia ważności posiadanych dokumentów lotniczych poddawani badaniom, przewidzianym w obowiązujących w tych sprawach przepisach polskich.

(2) Na podstawie wyniku badań Ministerstwo Komunikacji przedłuża ważność dokumentów lotniczych, o ile nie będzie to sprzeczne z przepisami państwa macierzystego tak statku powietrznego, jak i członka załogi, albo też z postanowieniami odnośnych umów międzynarodowych.

IV. Stały pobyt polskich statków powietrznych prywatnych zagranicą.

§ 20. (1) Obywatele polscy, stale zamieszkujący zagranicą, mogą rejestrować swoje statki powietrzne we właściwych terytorjalnie polskich placówkach dyplomatycznych i konsularnych.

(2) Wykaz takich placówek ustali Minister Spraw Zagranicznych.

(3) Warunki rejestracji zagranicą oraz sposób i zakres pomocy, jaka winna być okazywana przez polskie placówki dyplomatyczne i konsularne statkom powietrznym polskim, znajdującym się zagranicą, zostaną ustalone w drodze instrukcji, wydanej przez Ministra Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.

§ 21. (1) Celem przedłużenia ważności posiadanych dokumentów lotniczych polskich, polskie statki powietrzne, znajdujące się na obszarze państw obcych, oraz obywatele polscy, stanowiący załogę tych statków, mogą być poddawani badaniom, przewidzianym w obowiązujących w tych sprawach przepisach obcych.

(2) Na podstawie wyniku tych badań właściwe terytorjalnie polskie placówki dyplomatyczne i konsularne mogą przedłużać ważność polskich dokumentów lotniczych z tem jednakże, że przedłużenia te tracą moc obowiązującą z chwilą powrotu statku powietrznego lub załogi do obszaru Polski.

V. Postanowienia końcowe.

§ 22. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie dwóch tygodni od dnia ogłoszenia.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą:

1) rozporządzenie Ministrów: Komunikacji, Spraw Wojskowych i Spraw Zagranicznych z dnia 15 maja 1929 r., wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wewnętrznych oraz Skarbu o przylocie do Polski i przelocie przez Polskę obcych statków powietrznych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 463) oraz

2) rozporządzenie Ministrów: Komunikacji i Spraw Wojskowych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu, Spraw Wewnętrznych, Spraw Zagranicznych oraz Przemysłu i Handlu z dnia 25 kwietnia 1929 r. o szlakach powietrznych, wyznaczonych do lotu ponad obszarem Państwa oraz o lotniskach otwartych dla żeglugi powietrznej zagranicznej i krajowej (Monitor Polski Nr. 220, poz. 514) [1]).

Poz. 226. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 22 marca 1934 r. o przyznaniu ulg w sprawie ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych XIII Międzynarodowym Targom w Poznaniu i V Targom Śląskim w Katowicach.

Poz. 227. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 16 marca 1934 r. w sprawie obniżenia ceł wywozowych na niektóre artykuły gdańskiego przemysłu, gdańskich rękodzieł oraz gdańskiego rolnictwa.

Poz. 228. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 20 marca 1934 r. w sprawie zwrotu ceł przy wywozie zbóż, produktów przemiału i słodu.

Poz. 229. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 marca 1934 r. o wypuszczeniu biletów skarbowych.

Poz. 230. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 28 marca 1934 r. w sprawie zmian w organizacji urzędów skarbowych oraz komisyj szacunkowych do spraw podatku przemysłowego i dochodowego w okręgu administracyjnym Izby Skarbowej w Poznaniu.

Poz. 231. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 marca 1934 r. o zmianie granic gmin wiejskich Ostrowiec i Lisiejamy w powiecie lubaczowskim, województwie lwowskiem.

Poz. 232. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1934 r. o podniesieniu niektórych miasteczek w województwie lwowskiem do rzędu miast, objętych ustawą gminną z 1889 r.

---

[1]) Załączników nie przedrukowano.

Poz. 233. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 marca 1934 r. o podniesieniu niektórych miast i miasteczek w województwie krakowskiem do rzędu miast, podlegających galicyjskiej ustawie gminnej z dnia 13 marca 1889 r.

Poz. 234. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 marca 1934 r. w porozumieniu z Ministrem Poczt i Telegrafów o protestowaniu weksli przez urzędy i agencje pocztowe.

B.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 20 marca Nr. 65 Rok 1934

Poz. 101. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 17 lutego 1934 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie wykonania postanowień zawartych w rozdziale III (Ułatwienia rzeczowe) umowy polsko-niemieckiej o ułatwieniach w małym ruchu granicznym z dnia 22 grudnia 1931 r.

Na podstawie artykułu 28 umowy między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką z dnia 22 grudnia 1931 r. o ułatwieniach w małym ruchu granicznym (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 101, poz. 771) zarządza się, co następuje:

Do artykułu 17.

§ 1.

1) Obszarem granicznym w rozumieniu rozdziału III (ułatwienia rzeczowe) umowy polsko-niemieckiej o ułatwieniach w małym ruchu granicznym jest po stronie polskiej pas ziemi 10-cio kilometrowej szerokości, leżący wzdłuż wspólnej granicy; jedynie przy granicy górnośląskiej obszar ten obejmuje pas ziemi o szerokości 5 klm. Po stronie niemieckiej obszarem granicznym dla ułatwień rzeczowych jest graniczny obwód celny o szerokości istniejącej w chwili wejścia w życie umowy (artykuł 2 i protokół końcowy do artykułu 2 punkt I ustęp 1 i punkt II umowy).

2) Siedzibą gospodarczą w rozumieniu artykułu 17 umowy jest miejsce, skąd się odbywa faktyczne gospodarowanie gruntami, a zatem przy gruntach rolniczych miejsce, gdzie się znajdują zabudowania gospodarcze (stajnie, obory, chlewy, stodoły i t. d.).

3) Do gruntów rolniczych w rozumieniu artykułu 17 należą również grunty ze stawami rybnemi (gospodarstwa rybne z należącemi do nich urządzeniami). Jako „świeżo złowione" uważa się również ryby i raki wyjęte z sadzów rybich a jako „nieopakowane" także ryby i raki w naczyniach transportowych (w naczyniach z wodą, otwartych koszach i t. p.).

§ 2.

Kto chce z siedziby gospodarczej położonej w polskim obszarze granicznym gospodarować na gruncie położonym w niemieckim obszarze granicznym, powinien przedstawić polskiemu urzędowi celnemu zaświadczenie, wymagane artykułem 17 ustęp 3, według przepisów następujących:

a) przed rozpoczęciem gospodarowania zaświadczenie stałe na prowadzenie gospodarstwa przedzielonego granicą (wzór zał. a), stwierdzające, że jest uprawniony do korzystania z ulg. przewidzianych w artykule 17 umowy, a w szczególności:

aa) że jako właściciel, jako zarządca majątku swojej żony lub znajdujących się we wspólności domowej dzieci albo rodziców, jako użytkownik lub dzierżawca gospodaruje w siedzibie gospodarstwa rolnego, leśnego lub rybnego, położonej w polskim obszarze granicznym w takim to powiecie i w takiej to gminie,

bb) że on sam, jego żona albo znajdujące się we wspólności domowej dzieci lub rodzice są właścicielami, użytkownikami lub dzierżawcami gruntu, położonego w niemieckim obszarze granicznym, w takim powiecie, w takiej to gminie, w takim to łanie gminnym, ze wskazaniem rodzaju i wielkości gruntu,

b) corocznie przed rozpoczęciem uprawy wiosennej zaświadczony spis zbadanych i oznakowanych w myśl postanowień weterynaryjno-policyjnych zwierząt roboczych, pociągowych i wierzchowych, które mają być przeprowadzane bez cła z polskiej siedziby gospodarczej na grunt, położony w niemieckim obszarze granicznym, do wykonywania robót oraz przewozu osób i przedmiotów, a które po ukończeniu prac mają powrócić również bez cła do polskiej siedziby gospodarczej (Spis zwierząt użytkowych — wzór zał. b). W spisie zwierzęta winny być wyszczególnione oddzielnie według rodzaju, wieku, płci, maści, oznakowania i szczególnych znamion.

c) Corocznie przed rozpoczęciem okresu pastwiskowego, zaświadczony spis zbadanych i oznakowanych w myśl postanowień weterynaryjno-policyjnych zwierząt pastwiskowych, które mają być przeprowadzane bez cła z polskiej siedziby gospodarczej na pastwiska, położone w niemieckim obszarze granicznym, stamtąd mają codziennie albo w pewnych odstępach czasu albo

po ukończeniu okresu pastwiskowego powracać również bez cła do polskiej siedziby gospodarczej (Spis zwierząt pastwiskowych — wzór zał. c). W spisie zwierzęta winny być wyszczególnione oddzielnie według rodzaju, wieku, płci, maści, oznakowania i szczególnych znamion. Poza tem w spisie wymienić należy rodzaj i ilość drobiu oraz uli, które mają być przeprowadzane bez cła z polskiej siedziby gospodarczej na niemiecką stronę i stamtąd mają być zwrócone. Dla psów (pasterskich i myśliwskich) winno być dostarczone zaświadczenie przełożonego gminy, stwierdzające, że miejsce pochodzenia psów i otaczający je obszar w promieniu 10 km, są wolne od wścieklizny; zaświadczenie takie ważne jest na przeciąg jednego miesiąca (załącznik II do umowy, litera A, ustęp przedostatni).

§ 3.

Kto chce z siedziby gospodarczej, położonej w polskim obszarze granicznym, gospodarować na gruncie położonym w niemieckim obszarze granicznym, winien poza tem przedstawić polskiemu urzędowi celnemu corocznie, przy rozpoczęciu się roku gospodarczego, niżej podane oznajmienia, na których podpis osoby zainteresowanej winien być uwierzytelniony przez przełożonego gminy, właściwego dla miejsca jej zamieszkania, a mianowicie:

a) oznajmienie o rocznym planie gospodarczym (zał. wzór d), opiewające:

aa) jak ma być użytkowany grunt, położony w niemieckim obszarze granicznym, jakie rodzaje i ilości ziarna do siewu, nasion, rozsad warzyw, sadzonek do zalesienia gruntów, drzew, wikliny, kamieni polnych, cegieł, piasku, gliny, glinki i torfu, nawozów naturalnych i sztucznych mają być w ciągu roku gospodarczego przewiezione bez cła z polskiego obszaru granicznego celem prawidłowego prowadzenia gospodarstwa na gruncie niemieckim,

bb) jakie rodzaje i jakie w przybliżeniu ilości płodów rolnych i leśnych oraz produktów zwierzęcych, w szczególności plonów polnych i ogrodowych, owoców, jagód, trawy, siana, drewna nieobrobionego lub obrobionego — tylko w przekroju poprzecznym (siekierą lub piłą) — chróstu, liści, jaj, mleka, miodu, zwierzyny, ryb, raków i t. p. mają być przewiezione bez cła do polskiego obszaru granicznego, jako dochód z gruntu położonego w niemieckim obszarze granicznym;

b) jako oznajmienie oddzielne spisy maszyn, narzędzi i pojazdów używanych w gospodarstwie rolnem, leśnem i rybnem (zał. wzory e—g), które to maszyny, narzędzia i pojazdy mają być przeprowadzane bez cła z polskiego obszaru granicznego do niemieckiego obszaru granicznego i które albo po ukończeniu pracy dziennej albo po ukończeniu uprawy gruntu mają być również bez cła zwrócone do polskiej siedziby gospodarczej. Narzędzia do ręcznej pracy, sprzęt rzemieślniczy, części stanowiące zaopatrzenie lub przynależność maszyn, narzędzi, pojazdów lub zwierząt pociągowych oraz materjały pędne (np. oleje, węgiel) nie wymagają zgłoszenia, jeżeli ich ilość nie przekracza zwykłej potrzeby.

§ 4.

Kto chce z siedziby gospodarczej, położonej w niemieckim obszarze granicznym, gospodarować na gruncie położonym w polskim obszarze granicznym, winien przedłożyć polskiemu urzędowi celnemu zaświadczenia i oznajmienia wymienione w §§ 2 i 3 z odpowiednią zmianą kraju pochodzenia i przeznaczenia.

§ 5.

Przy sporządzaniu zaświadczeń i oznajmień przewidzianych w §§ 2 do 4, należy używać formularzy w dwóch językach, według załączonych wzorów a) do g). Zaświadczenia i oznajmienia wymienione w §§ 2 i 3 mają być sporządzone na jasno-żółtym papierze, zaświadczenia zaś i oznajmienia wymienione w § 4 na papierze jasno-zielonym.

§ 6.

1) Zaświadczenia według wzoru a) winny być potwierdzone zarówno przez przełożonego gminy, w której położona jest siedziba gospodarcza, jako też przez przełożonego gminy tego obszaru granicznego, w której położony jest grunt.

2) Zaświadczenia według wzorów b) i c), wystawia przełożony gminy stosownie do postanowień weterynaryjno-policyjnych.

§ 7.

1) Zaświadczenia i oznajmienia przewidziane w §§ 2 do 4 należy przedstawiać polskiej władzy celnej w 2 egzemplarzach. Właściwym dla przyjęcia zaświadczeń i oznajmień jest urząd celny, najbliższy miejsca przekraczania granicy. Zaświadczenia i oznajmienia urząd celny zaopatruje w datę wpływu i pieczęć urzędową, poczem jeden egzemplarz oddaje osobie interesowanej jako legitymację. Drugi egzemplarz zatrzymuje urząd celny, jednakże tylko w tych wypadkach, gdy przekraczanie granicy odbywać się będzie na drodze celnej. Jeżeli zaś interesowanej osobie wyznaczono specjalne przejście graniczne (art. 8 ust. 2) umowy i § 19 niniejszych przepisów), urząd celny odsyła drugie egzemplarze do tej placówki Straży Granicznej, która jest właściwą do nadzorowania tego przejścia. Spisy zwierząt użytkowych i pastwiskowych (wzór b i c) winny być również doręczone właściwym państwowym

lekarzom weterynaryjnym obu Stron. (Część A załącznika II do art. 17 umowy).

2) Urząd Celny może przeprowadzić z urzędu znakowanie tych maszyn, narzędzi lub pojazdów, które nie posiadają numerów fabrycznych lub innych znamion rozpoznawczych.

3) Na wniosek osób zainteresowanych urząd celny potwierdza zgodność wyciągów z zaświadczeń i oznajmień według wzoru b, c, e, f, g, jeżeli wyciągi mają służyć jako legitymacje dla poszczególnych zwierząt lub przedmiotów.

§ 8.

Jeżeli w ciągu roku zmieni się roczny plan gospodarczy, albo jeżeli okaże się potrzeba uzupełnienia zaświadczeń lub oznajmień według wzorów b, c, e, f, g, należy zmiany lub uzupełnienia umieścić dodatkowo w miejscu przewidzianem we wzorach i postarać się o ich zaświadczenie wzgl. o uwierzytelnienie podpisu.

§ 9.

Przy przywozie płodów, które były uprzednio przechowywane na gruntach w kopcach, stogach lub stodołach polnych, należy na żądanie urzędu celnego (placówki Straży Granicznej) przedłożyć zaświadczenie właściwej niemieckiej władzy gminnej na dowód, że płody pochodzą z tych gruntów.

§ 10.

W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie może właściwa Dyrekcja Ceł na wniosek osoby uprawnionej do użytkowania gruntu wydać zarządzenia odmienne od postanowień zawartych w §§ 2 — 8. Również jeżeli okoliczności tego wymagają (wrazie niestosowania się do przepisów, podejrzenia o przemytnictwo i t. p.) — może właściwa Dyrekcja Ceł w sprawie zgłoszeń i t. p. odwołać częściowo lub w całości ulgi, udzielone w myśl §§ 2 — 8.

§ 11.

W sprawie znakowania i weterynaryjnego badania zwierząt roboczych i pastwiskowych obowiązują „Postanowienia weterynaryjno-policyjne" (załącznik II umowy) oraz wydane do nich przepisy wykonawcze.

Do artykułu 18.

§ 12.

1) Środki spożywcze mogą być przeznaczone tylko do własnego spożycia osoby, która je przenosi. Należy je przedłożyć granicznemu urzędowi celnemu do odprawy. Przepis ten nie dotyczy osób posiadających zezwolenie na przekraczanie granicy w miejscu, które nie jest otwarte dla ruchu ogólnego.

2) Dopuszczalne ilości tytoniu i wyrobów tytoniowych mogą być przenoszone tylko raz dziennie i tylko do własnego użytku.

Do artykułu 19.

§ 13.

1) Przy przywozie lub przy wywozie należy przedmioty przeznaczone do naprawy lub uszlachetnienia zgłosić na piśmie. Forma zgłoszenia jest dowolna. Przy powrotnym wywozie lub przy powrotnym przywozie wystarcza zgłoszenie ustne. Okres dla powrotnego przywozu wynosi jeden miesiąc i może być w razie potrzeby przedłużony. Na żądanie urzędu celnego należy przy przywozie złożyć zabezpieczenie celne. Dla przedmiotów wymienionych w artykule 19 ust. 2 ustala najbliższy urząd celny I klasy na podstawie zdolności przetwórczej i sposobu przeróbki poszczególnego zakładu, w jakim stosunku ilościowym winien być wyrobiony towar i jaki jest dopuszczalny ubytek.

2) Powrotny wywóz i powrotny przywóz winien odbywać się przez ten urząd celny, przez który przedmioty były przywiezione lub wywiezione.

3) Warunek zawarty w art. 19 ust. 2 zdanie końcowe (użycie we własnem gospodarstwie) winien być na żądanie urzędu celnego udowodniony (ewent. poświadczeniem władzy gminnej miejsca zamieszkania).

Do artykułu 20.

§ 14.

1) Narzędzia pracy i przybory, jak również przedmioty wymienione w art. 20 pkt. 2 zdanie pierwsze lub części tych przedmiotów winny być na żądanie urzędu celnego zgłoszone na piśmie. Forma zgłoszenia jest dowolna. Powrót wyżej wymienionych przedmiotów winien nastąpić przez ten urząd celny, który dokonał pierwotnej odprawy. Przy powrotnym przewozie wystarcza zgłoszenie ustne.

2) Dla powrotnego przewozu urząd celny może ustalić pewien okres.

3) Zwykłe, używane narzędzia rzemieślnicze, jak młotki, piły, łopaty, siekiery i t. p., mogą być za pisemnem zezwoleniem urzędu celnego, wydanem w porozumieniu ze Strażą Graniczną, przenoszone również poza drogą celną.

Do artykułu 21.

§ 15.

1) Robotnicy i pracownicy winni na żądanie urzędu celnego wykazać się dowodem zatrudnienia wystawionym przez pracodawcę.

2) Na żądanie urzędu celnego należy udowodnić, że wprowadzane wytwory gleby są deputatem.

Do artykułu 23.

§ 16.

Materjały opatrunkowe i lecznicze należy, przy jednoczesnem przedłożeniu recepty lekarskiej, zgłaszać tylko ustnie.

Do artykułu 24.

§ 17.

1) Pojazdy i zwierzęta jednokopytowe podlegają odprawie warunkowej i winny być na żądanie urzędu celnego zgłaszane na piśmie, przyczem forma zgłoszenia jest dowolna. Dla zwierząd jednokopytowych obowiązują poza tem postanowienia weterynaryjno-policyjne (załącznik II umowy, część C) i wydane do nich przepisy wykonawcze.

2) Zaświadczenie o zwolnieniu od zabezpieczenia celnego, wymienione w artykule 24, ust. 2, wystawiają graniczne urzędy celne, przez które następuje wjazd pojazdów lub wprowadzanie zwierząt jednokopytowych. Zaświadczenie winno być sporządzone według wzoru b.

Do artykułu 26.

§ 18.

Zakazami przywozu i wywozu w rozumieniu artykułu 26 są zakazy przywozu i wywozu wprowadzone ze względów gospodarczych. Zakazy i ograniczenia przywozu i wywozu wprowadzone z innych względów (dla ochrony ludzi, zwierząt i roślin i t. d.) pozostają nienaruszone.

Do artykułu 27.

§ 19.

1) Wnioski o zezwolenie na ruch towarowy poza drogami celnemi lub poza ustalonemi godzinami w porze dziennej winny być zgłaszane na piśmie. Z wniosku powinno wynikać, w jakim rozmiarze i w jakim celu ulga ma być udzielona. W wypadkach koniecznej potrzeby wystarczy wniosek ustny.

2) Możliwość udzielenia ulgi przewiduje się między innemi dla osób uprawnionych do korzystania z ułatwień artykułu 17 celem prowadzenia gospodarstwa przedzielonego granicą. Nowe lub osobne przejście graniczne może być wyznaczone osobie prowadzącej gospodarstwo rolne, leśne lub rybne wtenczas, gdy grunta, na których ta osoba gospodaruje, znajdują się po obu stronach granicy państwowej bezpośrednio na przeciw siebie, albo gdy przez wyznaczenie osobnego przejścia granicznego zostanie skrócona co najmniej o 2 klm. droga prowadząca z siedziby gospodarczej położonej w jednym obszarze granicznym, — do gruntu położonego w drugim obszarze granicznym.

3) Pozwolenie na ruch na drogach celnych lub osobnych przejściach granicznych w czasie poza ustalonemi godzinami w porze dziennej będzie udzielane w miarę potrzeby i pod warunkiem, że interesy celne nie będą zagrożone:

a) osobom, prowadzącym gospodarstwa przedzielone granicą — dla zwózki plonów żniwnych, wykonywania ochrony pól, lasów i łowiectwa, dozorowania zapasów żniwnych i zwierząt pastwiskowych i t. p.;

b) w innych wypadkach — dla robót doraźnej konieczności, np. dla zwalczania pożaru, powodzi i t. p.

Do artykułu 31.

§ 20.

Naruszenia postanowień umowy i przepisów wykonawczych ścigane będą w myśl postanowień karnych, zawartych w ustawie karnej skarbowej, w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o granicach Państwa lub w innych odnoszących się do tych naruszeń ustawach i przepisach; przypadające należności winny być prócz tego uiszczone. Poza tem w wypadkach większego lub powtarzającego się nadużycia ulg, przyznanych umową może Dyrekcja Ceł pozbawić winnych dalszego korzystania z tych ulg.

Do artykułu 33.

§ 21.

Właściwym jest:

a) po stronie polskiej:

w wypadku przewidzianym w artykule 17, ustęp 2, zdanie końcowe — Dyrekcja Ceł, w wypadkach nagłych — graniczny Urząd Celny,

w wypadku przewidzianym w artykule 17, ustęp 3 (§§ 2 do 8 przepisów wykonawczych) — Urząd Celny, w wypadkach szczególnych — posterunek Straży Granicznej,

w wypadku przewidzianym w artykule 24, ustęp 2 — Urząd Celny,

w wypadku przewidzianym w artykule 27 — Dyrekcja Ceł, w wypadkach nagłych — graniczny Urząd Celny,

w wypadku przewidzianym w artykule 28, poza przepisami wykonawczemi — Dyrekcja Ceł.

§ 22.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia [1]).

---

z 21 marca Nr. 66 Rok 1934

Poz. 102. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 26 lutego 1934 r. w sprawie przepisów wykonawczych do rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 9 stycznia 1934 r. o zwrocie cła przy wywozie spirytusu etylowego.

z 22 marca Nr. 67 Rok 1934

Poz. 103. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 20 lutego 1934 r., wydane za zgodą Prezesa Rady Ministrów o Państwowym Instytucie Telekomunikacyjnym.

z 23 marca Nr. 68 Rok 1934

Poz. 104. Uchwała Rady Ministrów z dnia 6 marca 1934 r. w sprawie zatwierdzenia statutu organizacyjnego wyższych urzędów górniczych.

Poz. 105. Obwieszczenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Komunikacji z dnia 20 lutego 1934 r. w sprawie umorzenia obligacji Serji I 10%-owej pożyczki kolejowej.

z 24 marca Nr. 69 Rok 1934

Poz. 106. Orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalające warunki pracy i płacy robotników rolnych na rok służbowy 1934/35 na obszarze województw wileńskiego i nowogródzkiego.

z 26 marca Nr. 70 Rok 1934

Poz. 107. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 marca 1934 r. w sprawie statutu organizacyjnego Urzędu Morskiego.

z 27 marca Nr. 71 Rok 1934

z 28 marca Nr. 72 Rok 1934

Poz. 108. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 marca 1934 r. w sprawie wywłaszczenia gruntów w Grajewie na potrzeby wojskowe.

Poz. 109. Okólnik Ministerstwa Skarbu T. 12 z dnia 16 marca 1934 r. w sprawie taryfikacji wyrobów ze szkła.

Poz. 110. Okólnik Ministerstwa Skarbu T. 11 z dnia 16 marca 1934 r. w sprawie przywozu tranu.

[1]) Załączników nie przedrukowano.

z 29 marca Nr. 73 Rok 1934

Poz. 111. Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 20 marca 1934 r. w sprawie wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi, łączącej szosę państwową Lida — Nowogródek z koszarami wojskowemi.

z 30 marca Nr. 74 Rok 1934

Poz. 112. Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 lutego 1934 r. o odznace honorowej członków Polskiej Akademji Literatury.

Poz. 113. Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 21 lutego 1934 r. o odznaczeniu „Wawrzyn Akademicki".

z 31 marca Nr. 75 Rok 1934

Poz. 114. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 26 marca 1934 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 115. Uchwała Rady Ministrów z dnia 28 marca 1934 r. w sprawie dodatkowego kredytu w budżecie Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

z 3 kwietnia Nr. 76 Rok 1934

z 4 kwietnia Nr. 77 Rok 1934

Poz. 116. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 3 kwietnia 1934 r. o wysokości oprocentowania biletów skarbowych.

Poz. 117. Okólnik Ministerstwa Skarbu T. 15 z dnia 26 marca 1934 r. w sprawie taryfikacji towaru w związku z postanowieniami uwagi 1 do działu VIII taryfy celnej.

B.

III. Inne wydawnictwa.

Okólnik Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dn. 17 lutego 1934 r. o załatwianiu spraw administracji rolnictwa i reform rolnych w starostwach.

(Nr. B.P.A. IV-1-a-9).

W związku z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r.

o zespoleniu urzędów ziemskich z władzami administracji ogólnej i organizacji komisyj ziemskich (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 635) i przepisami rozporządzenia ministerjalnego z dnia 30 czerwca 1930 r. w sprawie wewnętrznej organizacji starostw oraz trybu ich urzędowania (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 464) zechcą Panowie Wojewodowie wydać bezzwłocznie potrzebne zarządzenia, dotyczące załatwiania spraw rolnictwa i reform rolnych w starostwach, kierując się następującemi wytycznemi, które ustalone zostały w porozumieniu z P. Ministrem Spraw Wewnętrznych:

1) Zgodnie z postanowieniem § 8 wspomnianego rozporządzenia z 30.VI.1930 r. należy w każdem starostwie utworzyć następujące referaty:

a) referat rolnictwa i reform rolnych — dla spraw przebudowy ustroju rolnego oraz opieki nad rolnictwem,

b) referat ochrony lasów — dla spraw ochrony lasów niestanowiących własności Państwa,

c) referat weterynaryjny — dla spraw służby weterynaryjnej,

d) w województwach pomorskiem i poznańskiem referat wodno-meljoracyjny obejmujący sprawy b. państwowych urzędów budownictwa meljoracyjnego.

Wszelkie inne sprawy z zakresu administracji rolnictwa i reform rolnych, w szczególności sprawy wodno-prawne, łowieckie i t. d., winny być wcielone do referatu administracyjno-prawnego, sprawy zaś karno-administracyjne do referatu karno-administracyjnego. Do referatów administracyjno-prawnych należeć będą również sprawy rybackie na obszarze województw południowych i zachodnich. Natomiast w województwach środkowych i wschodnich sprawy rybackie należeć będą do referatów rolnictwa i reform rolnych.

2) W tych powiatach, w których w skład starostw wchodzą osobni komisarze, względnie podkomisarze ziemscy, komisarze ochrony lasów oraz referenci wodno-meljoracyjni, wyszczególnione pod 1) referaty winny być powierzone:

a) referaty rolnictwa i reform rolnych, a w województwach środkowych i wschodnich także sprawy rybackie — komisarzom, względnie podkomisarzom ziemskim,

b) referaty ochrony lasów — komisarzom ochrony lasów,

c) referaty wodno-meljoracyjne na obszarze województw zachodnich — referentom ustanowionym do tych spraw.

Referaty weterynaryjne prowadzą oczywiście powiatowi lekarze weterynaryjni, ustanowieni na każdy powiat.

3) Wyszczególnione pod 1) sprawy z zakresu administracji rolnictwa i reform rolnych załatwiane będą w starostwach na ogólnych zasadach rozporządzenia ministerjalnego z 30.VI.1930 r. w sprawie wewnętrznej organizacji starostw oraz trybu ich urzędowania (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 464).

4) Komisarze i podkomisarze ziemscy są referentami fachowymi a równocześnie prawno-administracyjnymi w rozumieniu § 35 i § 12 wspomnianego rozporządzenia ministerjalnego z 30.VI.1930 r.

Komisarze ochrony lasów, powiatowi lekarze weterynaryjni oraz osobni referenci wodno-meljoracyjni są referentami fachowymi w rozumieniu § 35 tegoż rozporządzenia.

5) Wyszczególnieni pod 2) urzędnicy ze względu na to, że znaczną część czynności wykonywają w drodze objazdowej obowiązani są przynajmniej 1 dzień w tygodniu przeznaczyć zgóry na urzędowanie w starostwie i załatwianie interesantów. Jest wskazane, ażeby przyjmowanie interesantów przypadało we wszystkich referatach z zakresu rolnictwa i reform rolnych w tym samym dniu ze szczególnem uwzględnieniem dni targowych.

6) W całym szeregu województw komisarze, względnie podkomisarze ziemscy, komisarze ochrony lasów, a w województwach zachodnich także osobni referenci wodno-meljoracyjni są ustanowieni na dwa lub więcej powiaty. Odnośnie do tych wypadków zechcą Panowie Wojewodowie na podstawie ostatniego ustępu § 2 rozporządzenia ministerjalnego z 30.VI.1930 r. wydać bliższe zarządzenia, kierując się zasadami podanemi w pkt. pkt. 7 — 17.

7) Zgodnie z ustępem 2 art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19.I. 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 86)) ustanowienie wspomnianych wyżej organów fachowych na dwa lub więcej powiatów nie przesadza w niczem ani zakresu działania i odpowiedzialności każdego z odnośnych starostów za bieg spraw z działu rolnictwa i reform rolnych na obszarze podległego mu powiatu, ani też nie uwalnia właściwych starostów od obowiązku utworzenia w każdem starostwie wszystkich referatów wyszczególnionych wyżej pod 1).

8) Zasadnicza treść podległości pod względem osobowym i służbowym funkcjonarjuszów ustanowionych na dwa lub więcej powiatów wynika z § 2 wspomnianego rozporządzenia ministerjalnego z 30.VI.1930 r.

9) W zasadzie funkcjonarjuszom, o których mowa w pkt. 6, właściwi starostowie winni przekazać do załatwiania odnośne referaty, stosując analogicznie postanowienia pkt. 2. Jednak w starostwach, w których niema osobnego komisarza ziemskiego, komisarza ochrony lasów, względnie osobnego referenta wodno-meljoracyjnego:

a) poszczególne sprawy, bądź o charakterze informacyjnym, bądź też poszczególne sprawy określone przez Pana Wojewodę o cha-

rakterze orzeczeń i zarządzeń, mogą być w razie potrzeby załatwiane przez referentów prawno-administracyjnych tych starostw, jeżeli załatwienie tych ostatnich spraw nie wymaga przeprowadzenia dochodzeń i współdziałania (opinji) referenta fachowego (pkt. 4),

b) sprawy związane z przygotowaniem obrony Państwa w zakresie rolnictwa, leśnictwa i przebudowy ustroju rolnego załatwiają referaty wojskowe tych starostw przy współudziale fachowym komisarzy ziemskich, względnie komisarzy ochrony lasów.

10) Sprawy opieki nad rolnictwem, z wyjątkiem spraw wymienionych w pkt. 9 lit. b, załatwiają w starostwach, w których niema osobnego komisarza ziemskiego — z reguły referenci prawno-administracyjni danego starostwa z zastrzeżeniem uzyskiwania opinji komisarza ziemskiego.

11) Funkcjonarjuszom wymienionym w pkt. 6, wystawia delegacje na wszelkie podróże służbowe starosta, któremu ci funkcjonarjusze podlegają pod względem osobowym. Starosta ten obowiązany jest również dostarczyć powyższym funkcjonarjuszom odpowiedniego pomieszczenia na urzędowanie, dbać o udzielanie im niezbędnej pomocy kancelaryjnej oraz o zaopatrywanie ich w potrzebne przybory kancelaryjne.

12) Funkcjonarjusze, wymienieni w pkt. 6, winni niezależnie od przyjmowania interesantów w starostwie, w którem mają swą siedzibę urzędową (pkt. 5), przeznaczyć w razie potrzeby i w granicach możliwości odpowiednią ilość dni w tygodniu, względnie w miesiącu, na załatwianie spraw objętych ich działalnością i przyjmowanie interesantów w innych starostwach. Dni te określa właściwy terytorjalnie starosta po porozumieniu ze starostą, któremu dany urzędnik podlega pod względem osobowym. Miejsce i czas, przeznaczony na przyjmowanie interesantów przez tych urzędników należy podać odpowiednio do wiadomości publicznej.

13) W sprawach zastrzeżonych do ostatecznej aprobaty staroście urzędnik ustanowiony na dwa lub więcej powiaty (pkt. 6) przesyła projekt załatwienia (oryginał przepisany na maszynie z odpowiednią ilością odpisów lub też bruljon ręcznie napisany) do właściwego terytorjalnie starosty, względnie referuje takie sprawy osobiście staroście przy sposobności pobytu w danem starostwie. Pisma takie przesyłane staroście do aprobaty winny być załatwiane z możliwym pośpiechem. Pismo podpisane przez starostę wysyła właściwe terytorjalnie starostwo, zwracając jeden z odpisów odnośnemu urzędnikowi (pkt. 6), który projektował załatwienie.

14) Urząd Wojewódzki kieruje korespondencję z reguły do właściwych terytorjalnie starostw. Właściwy terytorjalnie starosta po przejrzeniu korespondencji zarządza niezwłocznie jej odesłanie urzędnikowi powołanemu do jej załatwienia (pkt. 6). Pisma Urzędu Wojewódzkiego o charakterze nagłym, jak również pisma (orzeczenia), do których dołączone są liczniejsze akta sprawy lub plany, a zwłaszcza akta ubezpieczane od zaginięcia, mogą być kierowane bezpośrednio do starostwa, w którem ustanowiony jest odnośny urzędnik (pkt. 6); przyczem odpis pisma przewodniego należy przesłać do właściwego terytorjalnie starostwa.

15) Akta spraw pozostają z reguły we właściwych terytorjalnie starostwach. Jeżeliby warunki miejscowe na to nie pozwalały lub utrudniałoby to urzędowanie, akta te mogą być przechowywane w starostwach, w których są ustanowieni urzędnicy powołani do załatwiania tych spraw (pkt. 6).

16) W nagłówkach pism podpisywanych „Za Starostę“ przez urzędników wymienionych w pkt. 6 winno być podane „Starostwo . . . . .“ z oznaczeniem w formie przymiotnikowej nazwy tego powiatu, którego sprawa dotyczy.

17) Do zarządzenia niniejszego dołącza się szczegółowy podział czynności referatów wymienionych w pkt. 1 oraz wskazówki o zakresie aprobaty w sprawach przebudowy ustroju rolnego oraz ochrony lasów.

(—) *Nakoniecznikow-Klukowski*
MINISTER

Otrzymują:
wszyscy Panowie Wojewodowie z wyjątkiem Pana Wojewody Śląskiego i Pana Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Załącznik Nr. 1.

Szczegółowy podział czynności referatów, działających w zakresie administracji rolnictwa i reform rolnych w starostwach.

I. Referat rolnictwa i reform rolnych obejmuje swą działalnością:

a) sprawy, dotyczące przebudowy ustroju rolnego,

a w szczególności:

1) przygotowywanie materjałów do planów prac i preliminarzy budżetowych funduszu obrotowego reformy rolnej;

2) wykonywanie zatwierdzonych planów prac oraz nadzór pod względem formalno-prawnym i gospodarczym nad pracami wykonywanemi przez mierniczych na gruncie;

3) orzecznictwo w I instancji przewidziane w poszczególnych ustawach i rozporządzeniach, dotyczących przebudowy ustroju rolnego;

4) sprawy zapasu ziemi;

5) sprawy ochrony drobnych dzierżawców;

6) sprawy, nieobjęte planami prac, dotyczące podziału wspólnot, zamiany gruntów, parcelacji prywatnej i t. p.;

7) opinjowanie podań o udzielenie pożyczek uczestnikom przebudowy ustroju rolnego oraz nadzór nad wykorzystaniem tych pożyczek;

8) wymiar należności za nadzór nad parcelacją prywatną;

9) wydawanie decyzyj o wymiarze wpłat tymczasowych, opłat i należności za scalenie gruntu;

10) sporządzanie i wysyłanie nakazów płatniczych na należności z tytułu oprocentowania reszty ceny kupna ziemi z parcelacji rządowej przed udzieleniem przewłaszczeń;

11) zarządzanie egzekucji wydatkowanych kwot z powodu niedostarczonych świadczeń w związku ze scaleniem gruntów;

12) sprawy hipoteczne przewidziane przez odnośne ustawy i rozporządzenia;

13) sprawy sprawozdawczości i statystyki;

14) udzielanie władzom państwowym, instytucjom i osobom prywatnym w ramach obowiązujących przepisów wyjaśnień na pytania i skargi, dotyczące prac z zakresu przebudowy ustroju rolnego;

15) sprawy związane z przygotowaniem przebudowy ustroju rolnego do potrzeb obrony Państwa przy współdziałaniu z referatem wojskowym;

b) sprawy opieki nad rolnictwem,

w szczególności:

1) sprawy związane z przygotowaniem rolnictwa do potrzeb obrony Państwa z zastrzeżeniem współdziałania z referatem wojskowym;

2) sprawy nadzoru nad statystyką rolniczą;

3) sprawy, wynikające z przepisów:

o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin (Dz. Ust. z 1927 r. poz. 922) oraz przepisów wykonawczych,

o sprzedaży nawozów sztucznych (Dz. Ust. z 1932 r. poz. 300),

o nadzorze nad hodowlą bydła, trzody chlewnej i owiec i o nadzorze nad hodowlą koni — w zakresie nieobjętym właściwością referatu weterynaryjnego;

4) sprawy wykonywania ustawy z dnia 7.III.1932 r. o rybołóstwie (Dz. Ust. poz. 357) — na obszarze województw środkowych i wschodnich;

5) inne sprawy z zakresu opieki nad rolnictwem, których załatwianie zlecone zostanie referatom rolnictwa i reform rolnych zarządzeniami Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych lub wojewodów.

II. Referat ochrony lasów (komisarze ochrony lasów) obejmuje swą działalnością w szczególności:

1) badanie na gruncie i opinjowanie wszelkich spraw związanych ze sprawowaniem bezpośredniego nadzoru nad lasami i czuwaniem nad wykonywaniem przepisów o ochronie lasów;

2) sprawy zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania;

3) sprawy zalesiania gruntów leśnych;

4) sprawy uznawania sztucznie zalesionych gruntów za odpowiadające warunkom, przewidzianym dla zwolnienia innych gruntów od podatków;

5) sprawy planów i programów gospodarczych dla lasów;

6) sprawy zgłoszeń o wyręby;

7) sprawy wstrzymywania użytkowania lasów;

8) sprawy pasania inwentarza w lasach;

9) sprawy zarządzeń ochronnych przeciwko szkodliwym owadom i grzybom pasorzytniczym;

10) badanie i opinjowanie w sprawach likwidacji służebności i przebudowy ustroju rolnego;

11) sprawy związane z przygotowaniem leśnictwa do potrzeb obrony Państwa przy współdziałaniu z referatem wojskowym;

12) projektowanie i wykonywanie zalesień nieużytków;

13) udzielanie informacyj i porad we wszelkich sprawach, dotyczących zagospodarowania lasów i wykonywania przepisów o ochronie lasów;

14) sprawy sprawozdawczości i statystyki.

III. Referat weterynarji obejmuje swą działalnością:

a) sprawy zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych,

w szczególności:

1) przyjmowanie zgłoszeń o zaraźliwych chorobach zwierzęcych;

2) przeprowadzanie na miejscu dochodzeń w celu ustalenia istoty zarazy zwierzęcej;

3) sprawy zarządzania środków przewidzianych w obowiązujących przepisach w razie stwierdzenia zarazy zwierzęcej lub jej podejrzenia;

4) sprawy zarządzania zabijania i szczepienia zwierząt w wypadkach przewidzianych w obowiązujących przepisach;

5) sprawy odszkodowań i zapomóg za zwierzęta zabite i padłe przy zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych;

6) sprawy nadzoru nad gminami w zakresie wykonywania przez nie obowiązków przy zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych;

7) sprawy grzebowisk i zakładów utylizacyjnych;

8) sprawy zaraźliwych chorób zwierzęcych, nieobjętych obowiązkiem zwalczania;

b) nadzór weterynaryjny,

w szczególności:

1) sprawy nadzoru nad rzeźniami,

2) sprawy nadzoru nad targami, jarmarkami i przeglądami zwierząt, zakładami tuczenia zwierząt do celów przemysłowych, krowiarniami, mleczarniami i t. p.;

3) sprawy oględzin zwierząt w wypadkach przewidzianych przez obowiązujące przepisy;

c) nadzór nad badaniem zwierząt rzeźnych i mięsa,

w szczególności:

1) dokonywanie ponownego badania zwierząt rzeźnych i mięsa — na żądanie posiadacza;

2) sprawdzanie z urzędu badań dokonanych przez organa urzędowego badania;

3) sprawy wykonywania nadzoru na obszarze powiatu nad organami urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa;

4) egzaminowanie oglądaczy mięsa;

d) inne sprawy:

1) sprawy związane z przygotowaniem weterynarji do potrzeb obrony Państwa, przy współdziałaniu z referatem wojskowym;

2) sprawy współdziałania w organizowaniu i prowadzeniu szkół i kursów kucia koni oraz w odbywaniu egzaminów z kucia koni;

3) sprawy uczestniczenia w komisjach, licencjonujących ogiery i buhaje i w spędach hodowlanych zwierząt gospodarskich;

4) sprawy współdziałania z samorządowymi lekarzami weterynaryjnymi;

5) sprawy statystyki weterynaryjnej.

IV. Referat wodno-meljoracyjny w województwach pomorskiem i poznańskiem obejmuje w szczególności:

1) sprawy fachowe, wynikające z wykonania ustaw wodnych i meljoracyjnych (znawcy technicznego);

2) sprawy, wynikające z zakresu działania b. państwowych urzędów budownictwa meljoracyjnego, o ile na podstawie obowiązujących przepisów nie należą one do właściwości urzędu wojewódzkiego (oddziału wodno-meljoracyjnego), a w szczególności:

badanie kameralne oraz na gruncie projektów meljoracyjnych mających się utworzyć spółek wodnych,

badanie obrachunków z robót wykonanych w spółkach wodnych,

opinjowanie budżetu spółek wodnych,

stwierdzanie protokółów z oględzin spółek wodnych, przedstawionych przez technika spółki,

opinjowanie dla starosty umów zawartych między spółkami wodnemi, a przedsiębiorcami i technikami spółki,

stała kontrola robót wykonawczych w spółkach wodnych i odbiór tych robót,

oględziny urządzeń wykonanych w spółkach wodnych;

3) prowadzenie robót meljoracyjnych oraz nadzór nad wykonywaniem tych robót na terenach objętych przebudową ustroju rolnego, o ile roboty te nie są prowadzone bezpośrednio przez urzędy wojewódzkie.

Załącznik Nr. 2.

Wskazówki,
dotyczące zakresu aprobaty w starostwach w sprawach reform rolnych i ochrony lasów.

Aprobata starosty.

Wskazane jest, aby starosta oprócz spraw wymienionych w § 27 rozporządzenia z dnia 30 czerwca 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 464) zastrzegł, zgodnie z § 28 tegoż rozporządzenia, do swej ostatecznej aprobaty następujące sprawy:

I. Z zakresu reform rolnych:

1) wdrażanie postępowania scaleniowego i ustalanie obszaru scalenia;

2) usuwanie poszczególnych członków rady uczestników scalenia i rozwiązywanie rady;

3) zatwierdzanie projektów scaleniowych;

4) usuwanie drobnych dzierżawców przy znoszeniu służebności;

5) wyznaczanie dla drobnych dzierżawców działek zastępczych, zarządzanie przeniesienia dzierżawców na te działki i orzekanie o rozwiązaniu umów dzierżawnych przy znoszeniu służebności;

6) orzekanie o uwłaszczeniu oraz o wykupie gruntów, podlegających ustawie o ochronie drobnych dzierżawców rolnych;

7) podział gruntów wspólnych kilku gromad wiejskich lub ich części na terenie województw wschodnich;

8) zatwierdzanie projektów parcelacji prywatnej wraz z ceną ziemi oraz wykazów nabywców;

9) zarządzenie o usunięciu dzierżawców z działek przeznaczonych na parcelację;

10) przejmowanie ziemi na cele osadnictwa wojskowego;

11) wydawanie orzeczeń w sprawie usuwania z nadanych gruntów;

12) bezpłatne nadawanie gruntów położonych na obszarze b. Litwy Środkowej;

13) nadawanie wojskowym aktem nadawczym gruntów użytkowanych na podstawie umów dzierżawnych;

14) bezpłatne nadawanie organizacjom osadników wojskowych działek przeznaczonych na cele użyteczności ogólnej;

15) udzielanie zezwoleń na aljenacje gromadzkich majątków nieruchomych.

II. Z zakresu ochrony lasów:

1) sprawy zmiany uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania;

2) sprawy związane ze zwalnianiem gruntów leśnych i nadzwyczajnych wyrębów od podatków;

3) sprawy zatwierdzania planów i programów gospodarczych oraz zezwoleń na wyręby w lasach o powierzchni do 30, wzgl. do 50 ha;

4) sprawy przymusowego postępowania administracyjnego, związanego z wykonywaniem przepisów o ochronie lasów.

Aprobata komisarzy (podkomisarzy) ziemskich i komisarzy ochrony lasów.

Referenci rolnictwa i reform rolnych w starostwach (komisarze, podkomisarze ziemscy) i referenci ochrony lasów (komisarze ochrony lasów) aprobują z reguły ostatecznie wszystkie sprawy niezastrzeżone do wyższej aprobaty. W każdym razie winni oni — zgodnie z § 35 rozporządzenia z dnia 30 czerwca 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 464) — ostatecznie aprobować sprawy, których załatwianie oparte jest w przeważającej mierze na ich zawodowej wiedzy fachowej.

Ogólna wskazówka.

Wskazane jest, aby starosta w razie niemożności osobistego wnikania w niektóre kategorje spraw, zaleconych w niniejszym załączniku do jego aprobaty, przekazał ostateczne aprobowanie ich komisarzowi (podkomisarzowi) ziemskiemu, względnie komisarzowi ochrony lasów.

Okólnik Ministra Opieki Społecznej Nr. 6/34 z dnia 1 marca 1934 r.

(Nr. ZH. 16-XI-b-I-7)

Instrukcja do rozporządzenia Ministrów Opieki Społecznej i Spraw Wewnętrznych o wodzie do picia i potrzeb gospodarczych.

Do

P. P. Wojewodów (prócz Śląskiego), Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Dyrektora Państwowego Zakładu Higjeny oraz Dyrektorów Państwowych Zakładów badania żywności i przedmiotów użytku.

W związku z postanowieniami rozporządzenia Ministrów Opieki Społecznej i Spraw Wewnętrznych z dnia 27 sierpnia 1933 r. o wodzie do picia i potrzeb gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr. 79 poz. 562) zarządza się w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych co następuje:

I. Badania sanitarne źródeł wody i urządzeń wodnych.

Badanie sanitarne źródeł wody i urządzeń wodnych ma na celu stwierdzenie przydatności wody do picia i potrzeb gospodarczych. Badanie sanitarne powinno być poprzedzone oględzinami miejscowemi terenu, z którego woda pochodzi, otoczenia urządzenia wodnego oraz jego konstrukcji i sposobów zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem. Powyższe oględziny powinny być dokonywane przez odpowiednie siły fachowe (lekarz, inżynier); w szczególności gdy chodzi o badanie działania i konstrukcji urządzeń wodociągowych, wpływ otoczenia na działanie tych urządzeń oraz, w razie potrzeby, przekroju geologicznego — w inspekcji powinien brać udział organ techniczno-budowlany władz administracji ogólnej.

O ile miejscowe oględziny wskazują, że woda w danych warunkach w żadnym razie nie mogłaby odpowiadać wymaganiom wody do picia i potrzeb gospodarczych — wyniki tych oględzin mogą być wystarczającą podstawą do wydania ujemnej oceny o źródle wody. We wszystkich innych przypadkach ocena może być wydana jedynie na podstawie wyników oględzin miejscowych i badania fizycznego, chemicznego i bakterjologicznego wody.

W tym celu po dokonaniu miejscowych oględzin terenu oraz urządzeń wodnych, z których woda pochodzi, należy pobrać próbę wody do badania fizycznego, chemicznego i bakterjologicznego.

Przy pobieraniu prób wody powinien być wypełniony kwestjonarjusz, zawierający przedewszystkiem następujące dane, jako zasadnicze:

a) miejscowość (adres) w której próbę pobrano,

b) rodzaj zbiornika lub urządzenia wodnego (jezioro, staw, rzeka, wodociąg, studnia publiczna, prywatna, kopana, wiercona, abisyńska i t. p.),

c) opis otoczenia zbiornika lub urządzenia wodnego,

d) zasadnicze dane o źródle lub urządzeniu wodnem (głębokość studni, rodzaj cembrowania i stan jego, sposób nakrycia studni, sposób czerpania wody, dopływy z sąsiadującego terenu i t. p.),

e) przyczyna, dla której woda powinna być zbadana,

f) czas pobrania próby (dzień i godzina),

g) temperatura powietrza i wody w chwili pobrania próby.

Załączony wzór kwestjonarjusza dla studzien (załącznik 1) stanowi schemat, który, w zależności od warunków lokalnych lub od rodzaju zbiornika (urządzenia wodnego), może być w miarę potrzeby uzupełniany.

Pobieranie prób powinno być dokonywane przez funkcjonarjusza fachowego (lekarz, inżynier sanitarny, kontroler sanitarny, kontroler żywności) według następujących wskazówek:

1. Pobieranie prób wody ze studzien i z kranów wodociągowych.

Woda ze studzien z pompami i z kranów wodociągowych powinna być brana do badania po uprzedniem odpompowaniu, ewentualnie zle-

waniu wody w ciągu 5 — 10 minut. Ze studzien bez pomp woda powinna być pobierana przyrządem specjalnym (np. butelka z pętlą drucianą na szyjce lub przyrząd Esmarck'a z automatycznym mechanizmem sprężynowym do pobierania wody na danej głębokości); w braku jego wiadrem czysto wymytem i spłókanem kilkakrotnie wodą pobieraną.

2. **Pobieranie prób wody z otwartych zbiorników (rzeki, jeziora, stawy i t. d.).**

W przypadkach, kiedy zachodzi potrzeba zbadania wód powierzchniowych, np. wody służącej do zasilania wodociągów, lub wody z otwartych naturalnych zbiorników, czerpanej przez ludność dla swych potrzeb, lub t. p. — należy próby wody pobierać w miejscu ujęcia wody lub w miejscach, gdzie woda jest zwykle czerpana przez ludność.

Ze względu na możliwość zmian w składzie wód rzecznych jednorazowe pobranie próby wody nie odzwierciadla faktycznego stanu wody w rzece. Dla właściwego scharakteryzowania wody rzecznej należy, w zależności od charakteru rzeki i jej dopływów, badać wodę perjodycznie przez dłuższy okres czasu, pobierając próby kilkakrotnie w jednych i tych samych miejscach. W tych przypadkach należy również przeprowadzić miejscowe oględziny dorzecza w celu wykrycia źródeł zanieczyszczenia. Próby wody z rzek, stawów, jezior i t. p. należy pobierać na głębokości 20 — 30 cm. od powierzchni wody.

3. **Naczynia do pobierania prób wody.**

Dla dokonania całkowitego chemicznego badania wody należy pobrać próbę w ilości 2 litrów, dla badania skróconego — 1 litr; woda powinna być nalewana w butelki czyste i wypłókane kilkakrotnie wodą pobieraną, opatrzone korkami szlifowanemi, w braku ich — korkami nowemi, wygotowanemi w czystej wodzie.

Dla badań bakterjologicznych należy pobrać próby w naczynia bezwzględnie wyjałowione, w ilości 150 — 250 ml*), z zachowaniem odpowiednich ostrożności w celu jałowego pobrania próby.

4. **Opakowanie i przesyłanie prób do badania.**

Po niecałkowitem napełnieniu wodą należy butelki zakorkować, szyjki ich owiązać papierem woskowym lub płótnem. Do butelki z odpowiedniem na niej oznaczeniem powinien być dołączony kwestjonarjusz z pobrania danej próby (rozdz. I). Próby wody do badania bakterjologicznego powinny być przesłane do Zakładu badawczego zaraz po pobraniu, do badania chemicznego w terminie najwyżej 48-godzinnym od chwili pobrania próby wody.

*) ml = 1 cent. sześć.

Próby wody, pobierane w związku z prowadzeniem akcji ogólno-sanitarnej na użytek władz lub strony, należy przesyłać w dwóch butelkach (w jednej — do badania chemicznego, w drugiej — do badania bakterjologicznego) do Państwowych Zakładów badania żywności i przedmiotów użytku lub ich filji albo do uprawnionych pracowni badania żywności i przedmiotów użytku (pkt. c) ust. 1 § 3 rozporządzenia) dla badania chemicznego i bakterjologicznego.

Natomiast próby wody, pobierane w związku z wybuchem duru brzusznego, durów rzekomych, czerwonki lub cholery, należy przesyłać do Państwowego Zakładu Higjeny lub jego filji.

II. Kontrola i odkażanie urządzeń wodnych.

Woda z wodociągów i studzien publicznych powinna być obowiązkowo poddawana kontroli okresowej, zaś woda ze studzien prywatnych — kontroli w miarę potrzeby według uznania powiatowej władzy administracji ogólnej.

1) Woda ze studzien publicznych, to jest takich, które należą do gminy (umieszczone na ulicach lub placach) oraz takich, które, będąc własnością prywatną, służą jednocześnie do celów publicznych i z tego względu nie mogą być zamknięte przez stronę prywatną, jak również woda ze studzien przy zakładach użyteczności publicznej oraz woda, używana do celów przemysłowo-żywnościowych — powinna być badana pod względem fizycznym, chemicznym i bakterjologicznym conajmniej raz do roku.

2) Z uwagi na dużą liczbę studzien należy kierować się zasadą, by w pierwszym rzędzie badana była woda ze studzien publicznych.

3) Woda z urządzeń wodociągowych, zasilanych wodą z głębszych warstw geologicznych, a więc naogół dobra pod względem higjenicznym, może być badana okresowo (raz na miesiąc) dla sprawdzenia, czy w wodzie zasilającej lub w urządzeniach wodociągowych nie zachodzą jakieś szkodliwe zmiany.

Woda z urządzeń wodociągowych, zasilanych wodą powierzchniową (rzeczną, jeziorową, stawową), oczyszczaną z pomocą filtrów powolnych, szybkobieżnych lub innym sposobem z ewentualnem zastosowaniem dalszego odkażania, powinna być badana w laboratorjach zakładów wodociągowych zasadniczo codziennie, w każdym zaś razie nie rzadziej, niż raz na tydzień, o ile ze względu na warunki finansowe gminy częstsze badanie będzie niemożliwe. Próby powinny być pobierane w miejscach, wskazanych w art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o zaopatrywaniu ludności w wodę (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 310), t. j. w miejscach: a) ujęcia, b) wypływu z urządzeń do oczyszczania, c) czerpania wody z sieci wodociągowej, studni lub ujęcia źródlanego.

Próby powinny być pobierane we wszystkich wyżej wymienionych miejscach w ciągu najwyżej jednego dnia.

Kontrola wody zakładów wodociągowych (z sieci miejskiej) powinna być prowadzona systematycznie według następujących zasad:

a) próby powinny być pobierane w krańcowych punktach zasięgu magistrali i jej odgałęzień, które są najwięcej miarodajne dla sprawdzenia, czy w sieci miejskiej danego rejonu nie powstają szkodliwe zmiany. W takich przypadkach próby należy pobierać z kranów domowych lub ze zdrojów publicznych (studzienek) i t. p. Należy unikać pobierania prób z hydrantów pożarowych wszelkiego rodzaju, gdyż ich konstrukcja pozwala na przypadkowe zanieczyszczenia wypływającej wody;

b) pobieranie prób wody z wodociągów prywatnych (zakłady przemysłowe, nieruchomości mieszkalne), mających zapasowe połączenie z wodociągiem miejskim, ma na celu sprawdzanie, czy przez to zapasowe połączenie nie może nastąpić zanieczyszczenie sieci miejskiej;

c) próby powinny być pobierane z kranów najbardziej czynnych, jak podwórzowe, korytarzowe i t. p.

4) W razie stwierdzenia przypadkowego zanieczyszczenia studni lub sieci wodociągowej wskutek uszkodzenia urządzeń wodociągowych lub niedostatecznej ochrony studni należy, po dokonaniu naprawy tych urządzeń, urządzenia te odkazić najlepiej z pomocą świeżego podchlorynu wapnia ($CAOCl_2$) w następujący sposób:

a) z zanieczyszczonej zwykłej studni wyczerpać wodę w całej ilości, cembrowinę mechanicznie oczyścić z porostów i grzybków, z dna usunąć muł, a na jego miejsce nasypać przepłókany piasek lub żwir; następnie cembrowinę wyszorować rozczynem podchlorynu wapnia w stężeniu 120 mg. na 1 litr wody (120 g. na 1 m.^{3}). Po wypełnieniu się studni wodą do stałego poziomu i obliczeniu jej pojemności należy przygotować rozczyn potrzebnej ilości podchlorynu wapnia w kilku litrach wody, obliczając ilość podchlorynu w stosunku 60 — 120 g. na 1 m^3 wody w studni (zależnie od stopnia zanieczyszczenia); rozczyn ten należy wlać do studni i zmieszać go dokładnie z wodą studzienną. Po 24-ch godzinach wodę należy wyczerpać. Jeśli po ponownem wypełnieniu się studni woda wykazuje zapach chloru, należy ją ponownie wyczerpać aż do zniknięcia śladu chloru;

b) przy zanieczyszczeniu odcinka sieci rur wodociągowych wskazane jest przeprowadzanie odkażania zanieczyszczonych przewodów, w zasadzie, w następujący sposób. Przy odkażaniu np. zanieczyszczonego odcinka sieci wodociągowej zamyka się zasuwę w dolnym końcu odcinka, otwiera najbliższy na zamkniętym odcinku hydrant, spuszcza wodę przez dłuższy czas dla przepłókania odcinka, następnie zmniejsza się odpływ i jednocześnie przez hydrant, położony na początku odcinka, wtłacza się do rurociągu 1% roztworu podchlorynu wapnia aż do momentu, kiedy zawartość wolnego chloru w wodzie, wypływającej z końcowego hydrantu, będzie wynosiła conajmniej 10 mg na litr. Poczem zamyka się hydrant końcowy oraz zasuwy na początku odcinka i pozostawia się odcinek pod działaniem chloru conajmniej przez jedną godzinę. Po skończonem odkażaniu przepłókuje się rurociąg przez przepuszczanie wody w celu usunięcia nadmiaru chloru.

Wszelkie nowowykonane odcinki sieci powinny być również odkażane w sposób powyższy przed oddaniem ich do użytku.

Obecność chloru łatwo jest sprawdzić drogą chemiczną, dodając do szklanki wody kilka kropel rozcieńczonego kwasu siarkowego, kilka kropel 10% rozczynu jodku potasu i 1 — 2 cm.^{3} 0,5% rozczynu krochmalu. W razie obecności wolnego chloru woda zabarwi się na niebiesko.

Do użytku nadaje się tylko świeży podchloryn wapnia, który należy przechowywać w miejscu suchem i ciemnem.

5) W kilka dni po odkażeniu należy pobrać próby wody i przesłać do kontrolnego badania chemicznego i bakterjologicznego. Jeśli w próbie wody należycie pobranej, pochodzącej ze studni odpowiednio zbudowanej i dokładnie odkażonej, zostanie stwierdzona w dalszym ciągu obecność bakteryj okrężnicy, przyczyny zanieczyszczenia wody należy szukać w samych już złożach gruntowych, przepuszczających wodę zanieczyszczoną.

6) W gminach, niemających własnych laboratorjów przy zakładach wodociągowych, kontrolne badania prób wody (art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o zaopatrywaniu ludności w wodę (Dz. U. Nr. 32 poz. 310) powinny być dokonywane przez: a) Państwowy Zakład Higjeny i jego filje, lub b) Państwowe Zakłady badania żywności i przedmiotów użytku i ich filje, lub c) przez uprawnione komunalne pracownie badania żywności i przedmiotów użytku (pkt. c ust. 1 § 3 rozporządzenia). W tym celu gmina powinna zwrócić się do odpowiedniego terytorjalnie najbliżej położonego Zakładu badawczego o przeprowadzanie badań kontrolnych przy zasilaniu wodociągu:

a) wodą powierzchniową — nie rzadziej niż raz na miesiąc,

b) wodą wgłębną — nie rzadziej niż raz na 2 miesiące.

W tych przypadkach kontrola wody wodociągu gminnego może obejmować za każdym razem inny rejon (pkt. 3), o ile sieć wodociągowa jest naogół w dobrym stanie.

W gminach, mających własne laboratorja przy zakładach wodociągowych, władze administracji ogólnej, w wykonaniu art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o nadzorze policyjno sanitarnym, sprawują przez wyżej wyszczególnione Zakłady nadzór fachowy nad sposobem badania wody przez te laboratorja.

7) W związku z treścią § 4 rozporządzenia z dnia 27 sierpnia 1933 r. wyjaśnia się, że warunkami, które powiatowa władza administracji ogólnej może określać w decyzjach o dopuszczaniu, w poszczególnych przypadkach, do picia i potrzeb gospodarczych wody nieodpowiadającej przepisom rozporządzenia, mogą być:

a) przegotowanie wody,

b) oczyszczanie wody (odkażanie, filtrowanie, zmiękczanie i t. p.), w zależności od tego, z jakiego powodu i w jakim stopniu woda jest nieodpowiednia oraz zależnie od celu, do którego ma służyć.

Decyzja o niedopuszczeniu wogóle wody, niezdatnej do picia i potrzeb gospodarczych, powinna być wydawana z uwzględnieniem warunków lokalnych, to znaczy o ile zaopatrzenie w wodę danego terenu będzie, po unieruchomieniu nieodpowiedniego zbiornika, w dostatecznej mierze pokrywało zapotrzebowanie ludności.

Kontrola wody w zakładach kąpielowych publicznych (baseny, pływalnie) będzie uregulowana odrębnem zarządzeniem Ministra Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

III. Opłaty za badanie prób wody.

Opłaty za badanie prób wody należy pobierać według następujących wytycznych:

Za badania prób wody, pobranych w związku z wybuchem duru brzusznego, durów rzekomych, czerwonki oraz cholery, dokonywane w Państwowym Zakładzie Higjeny i jego filjach, nie pobiera się opłat.

Za badania chemiczne i bakterjologiczne, dokonywane w Państwowych Zakładach badania żywności i przedmiotów użytku oraz w komunalnych pracowniach badania żywności i przedmiotów użytku (pkt. c ust. 1 § 3 rozporządzenia) dla celów ogólno-sanitarnych na użytek władz dozoru — nie pobiera się opłat.

Natomiast koszty badania prób wody dla celów prywatnych, np. przemysłowych (wytwórnie lodu, wyrąb lodu, wytwórnie napojów chłodzących, wód gazowanych, lemoniad, piekarnie, masarnie, mleczarnie, wytwórnie przetworów mlecznych i t. p.) lub w związku z kontrolą wodociągów, studzien i t. p., ponosi właściciel danego przedsiębiorstwa używającego wody do wyrobu produktów, lub właściciel wodociągu, studni i t. p. (gmina, właściciel prywatny).

W związku z tem należy, by we wszystkich przypadkach przesyłania prób wody do badania zaznaczony był jasno cel, dla którego próby zostały pobrane, a to dla orjentacji zakładu badawczego co do pobierania lub niepobierania opłat.

Wysokość opłat za badanie prób wody określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12.XI.1929 o opłatach za badanie artykułów żywności i przedmiotów użytku (Dz. U. R. P. Nr. 78 poz. 584).

IV. Sprawozdanie z kontroli wody.

W związku z wytycznemi powyższej instrukcji, dotyczącemi sprawy kontroli wody, powinny być sporządzane sprawozdania o stanie wody na danym terenie według załączonych schematów i w następującym trybie:

a) gminy wiejskie i miejskie przedkładają powiatowej władzy administracji ogólnej sprawozdania kwartalne w terminach: 1 maj, 1 sierpień, 1 listopad, 1 luty, według załączonego schematu (załącznik 2); miasta wydzielone składają w tych samych terminach sprawozdania właściwemu wojewodzie;

b) powiatowa władza administracji ogólnej przedkłada Urzędowi Wojewódzkiemu sprawozdanie roczne w terminie do 1 kwietnia roku posprawozdawczego, zestawione z kwartalnych sprawozdań gminy według załączonego schematu (załącznik 3); sprawozdania roczne należy sporządzać i przesyłać Urzędowi Wojewódzkiemu w 3-ch egzemplarzach;

c) Urząd Wojewódzki przedkłada Ministerstwom (Opieki Społecznej i Spraw Wewnętrznych) po jednym egzemplarzu rocznego sprawozdania powiatowej władzy administracji ogólnej w terminie do 1 maja roku posprawozdawczego.

V. Uchylenie dotychczasowych zarządzeń, dotyczących wody.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia o wodzie do picia i potrzeb gospodarczych oraz powyższej instrukcji uchyla się następujące okólniki i pisma okólne:

1. Okólnik Ministerstwa Zdrowia Publicznego z dn. 30.XI.1921 r. Nr. Z. H. 34672/3122/21 (instrukcja o pobieraniu prób wody do badania) z wyjątkiem punktów 2 i 3, dotyczących pobierania prób wody z odkrytych zbiorników i wód odpływowych.

2. Okólnik Ministerstwa Zdrowia Publicznego z dn. 17.III.1922 r. Nr. Z. H. 6960/848 w sprawie pobierania wody, używanej do wyrobu wód gazowanych, celem przesyłania jej do zbadania.

3. Okólnik Ministerstwa Zdrowia Publicznego z dn. 16.X.1922 r. Nr. Org. 31487/2668/22 w sprawie kosztów badania prób wody.

4. Okólnik Nr. 160 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 27.VII.1929 r. Nr. Z. Z. 3960/29 w sprawie badania wody.

5. Pismo okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 21.XI.1929 Nr. Z. I. 379/29 w sprawie tymczasowych norm dla wody do picia.

6. Okólnik Nr. 102 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 25.VI.1930 r. Nr. Z. I. 393/29 w sprawie dezynfekcji i kontroli wody.

7. Okólnik Nr. 4 Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 13.I.1931 Nr. Z. I. 5/31, uzupełnienie do okólnika w sprawie dezynfekcji i kontroli wody.

(—) *Dr. St. Hubicki*
MINISTER

Załącznik 1
do okólnika Nr. 6/34.

KWESTJONARJUSZ DLA STUDNI.

Dane ogólne

Miejscowość. . . . . . { powiat. . . . . / gmina . . . . }

Nazwisko i adres . . . . { właściciela . . . . . . / administratora . . . . . }

Studnia: { publiczna / prywatna }

Ilu obsługuje mieszkańców . . . .
„ „ zakładów przemysłowych . . . . .

Otoczenie studni.

Położenie studni: podwórko, plac, ulica.
Teren okoliczny: płaski, spadki (od) do studni, grunt (nie) przepuszczalny.
Dopływy z sąsiednich posesyj, ścieki są (niema).
Teren przy studni: (nie) zabrukowany, wzniesiony, płaski, wklęsły, utrzymany (nie) czysto.
Odległość od: ustępu. . m; dołu kloacznego. . m; dołu chłonnego. . m; śmietnika. . m; zlewu podwórzowego. . m; gnojówki. . m; stajni. .m; . . m; . . m;
Dół kloaczny: ziemny, drewniany, murowany, betonowy; głębokość. . m; wymiary poprzeczne. . m; (nie) bywa przepełniony.
Poidło dla zwierząt: (niema) jest w odległości. . m; od studni.
Możliwości zanieczyszczenia studni: (niema) są wskutek . . . .

Studnia:

Rodzaj: kopana, wiercona, abisyńska, otwarta, przykryta pokrywą z desek, żelaza (nie) szczelna; właz (niema), jest, (nie) szczelny.

Głębokość: od powierzchni ziemi do zwierciadła wody . . . . m.
od powierzchni ziemi do dna studni. . . . . m.

Wydajność (nie) dostateczna; (nie) **wysycha w czasie suszy.**

Cembrowanie:

Rodzaj: drewniane, kamienne, z cegły, betonu; (nie)trwałe; (nie) szczelne, uszkodzone, wypaczone, zgniłe, plamy zaciekowe, porosty; wysokość nad terenem. . m; średnica cembrowania. . m.

Dno studni: { czyste / obce przedmioty } ; szlamowanie studni (nie) stosuje się w okresach . . . .

Czerpanie wody: kluczka, żóraw, kołowrót, wiadro (nie) stałe, rodzaj pompy, pompa (nie) czynna.

Choroby: Uprzednio notowane (nie) były (dur brzuszny, czerwonka, biegunka) w roku . . . . . wiosna, lato, jesień, zima.

Skargi mieszkańców na smak, zapach, mętność, barwę, brak wody.

Kontrola studni: Przyczyna (cel) oględzin (pobrania prób wody do badania).

Temperatura powietrza . . . . ^{0}C, wody . . . . ^{0}C w chwili pobrania prób wody.

Data oględzin (pobrania prób wody) . . . . .; czas (godzina) pobrania prób wody , ...

Oględziny (pobranie prób wody) dokonane przez . . . .

Załącznik Nr. 2
do okólnika Nr. 6/34

Rok..........................
Kwartał......................

Schemat sprawozdań kwartalnych.

Sprawozdanie gminy.. dotyczące kontroli wody.

Województwo..
Powiat ....

a) Studnie i ujęte źródła naturalne.

MIEJSCOWOŚĆ	Rodzaj studni lub źródła	Liczba:		Powód pobrania prób		Liczba prób zbadanych w:		Liczba prób zbadanych:		Liczba urządzeń wodnych z wodą			Zarządzenie władzy administracji ogólnej		
		zbadan. urządz. wodn.	pobr. prób wody	epidemj.	ogól. san.	Państw. Zakł.	komun. pracow.	chemicz.	bakterj.	zdatną	warunk. zdat.	niezdat.	zamknięcie: stałe	zamknięcie: czasowe	dopuszczenie warunkowe
	Studnie publiczne														
	Studnie prywatne														
	Źródło ujęte														
Przykład NN.	Studnie prywatne	15	14	1	13	10	4	14	1	10	4	1	1	3	1

b) Wodociągi.

MIEJSCOWOŚĆ	Źródło wody (rzeka, jezioro, studnia i t. p.)	Liczba prób pobranych z:			Powód pobrania prób	Liczba prób zbadanych w:			Liczba prób zbadanych		Liczba zbadanych prób wody z:									Przyczyny zanieczyszczenia urządzeń do oczyszczania lub sieci
											ujęcie			z urz. do oczyszcz.			sieci			
		ujęcia	urz. do oczyszcz.	sieci		Państw. zakł.	prac. kom.	Labor. wodoc.	chemiczne	bakterjolog.	zdat.	warunk. zdat.	niezdat.	zdat.	warunk. zdat.	niezdat.	zdat.	warunk. zdat.	niezdat.	
Przykład N. N.	rzeka	10	20	30	badanie okresowe	—	—	60	—	60	1	3	6	18	2	—	25	2	3	zepsucie (osadnika, sieci, hydrantu), pęknięcie rury wodoc.

Załącznik Nr. 3.
do okólnika Nr. 6/34.

Rok ....

Schemat sprawozdań rocznych

Sprawozdanie Starostwa..dotyczące kontroli wody.

Województwo ....

a) Studnie i ujęte źródła naturalne.

ŹRÓDŁA WODY	Liczba zbadanych urządzeń wodnych	Liczba urządzeń z wodą			Zarządzenia władz adm. ogól. liczba urządzeń wodnych			UWAGI
		zdatną	warunk. zdat.	niezdatną	zamkniętych na st.	zamkniętych czas.	dopuszcz. warunkow.	
STUDNIE PUBL.								
STUDNIE PRYW.								
ŹRÓDŁA UJĘTE								
Przykład: STUDNIE PRYWATNE	60	40	16	4	4	12	4	

b) Wodociągi

MIEJSCOWOŚĆ	Liczba prób wody pobr. z:			Liczba zbad. prób. wody z:									Przyczyny zanieczysz. urządzeń do oczyszcz. wody lub sieci	UWAGI
				ujęcia			urz. do oczysz.			sieci				
	ujęcie	urz. do oczysz.	sieci	zdatnej	warunk. zdatnej	niezdat.	zdatnej	zdatnej warunk.	niezdat.	zdatnej	warunk. zdatnej	niezdat.		
Przykład: NN	10	30	10	1	8	1	28	2	—	9	1	—	Zepsucie (osadnika, sieci, hydrantu) pęknięcie rury wodociągowej	

Zarządzenie Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych

Nr. BP. A. IV-1/a/5

z dnia 23 marca 1934 r.

w sprawie organów, wykonywujących roboty wodno meljoracyjne na terenie województw krakowskiego i lwowskiego.

Nawiązując do pkt. 3 zarządzenia Ministerstwa z dn. 20 grudnia 1933 r. Nr. BP. A. IV-1/14, postanawiam, co następuje:

1) Organa, wykonywujące na obszarze województw krakowskiego i lwowskiego roboty wodno-meljoracyjne z zakresu administracji rolnictwa i reform rolnych (pkt. 3) zarządzenia z dn. 20.XII.1933 r. Nr. BP. A. IV-1/14 otrzymują nazwę „Państwowe kierownictwo robót meljoracyjnych w. . . . .";

2) Siedziby powyższych kierownictw są następujące:
w województwie krakowskiem — Bochnia, Kraków, Oświęcim, Tarnów;
w województwie lwowskiem — Lwów, Rzeszów, Sambor, Tarnobrzeg, Żółkiew.

Terytorjalny zakres właściwości kierownictw ustala właściwy wojewoda za zgodą Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

3) Do zakresu działania kierownictw należy w szczególności: prowadzenie publicznych budowlanych przedsiębiorstw meljoracyjnych, jako to: regulacja rzek, osuszanie bagien, obwałowanie rzek, konserwacja publicznych urządzeń meljoracyjnych,

wykonywanie robót meljoracyjnych w związku z przebudową ustroju rolnego,

nadzór nad meljoracjami szczegółowemi, wykonywanemi przy użyciu funduszów państwowych,

inicjowanie zakładania spółek wodnych oraz nadzór nad niemi w granicach obowiązujących przepisów,

udział w dochodzeniach wodno-prawnych w charakterze znawców technicznych oraz prowadzeniu ksiąg wodnych, a także udzielanie opinij fachowych w sprawach wodno-prawnych— stosownie do przepisów ustawy wodnej,

inne sprawy zlecone przez wojewodę.

4) Powyższe zarządzenie obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1934 r.

(—) *K. Kasiński*
PODSEKRETARZ STANU

C.

Bibljografja.

II. WYDAWNICTWA, INTERESUJĄCE ADMINISTRACJĘ.

„Nowe Prądy w rachunkowości państwowej" — B. Krajewski.

Ukazało się wydawnictwo p. t. „Nowe Prądy w Rachunkowości Państwowej" w opracowaniu Bolesława Krajewskiego, księgowego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Praca ta omawia aktualne obecnie projekty przepisów rachunkowo-kasowych a w szczególności projekt opracowywany w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Książka p. Krajewskiego, oparta na spostrzeżeniach, zdobytych przy stosowaniu obecnie obowiązujących przepisów rachunkowo-kasowych i podająca szereg dezyderatów, jakie, zdaniem autora należałoby uwzględnić w nowych przepisach, może zainteresować osoby, mające do czynienia ze sprawami rachunkowości w administracji państwowej.

Drukarnia Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.